

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Публічна версія

2 роки Реформи фінансового сектору

Звіт про виконання Комплексної програми розвитку
фінансового сектору України

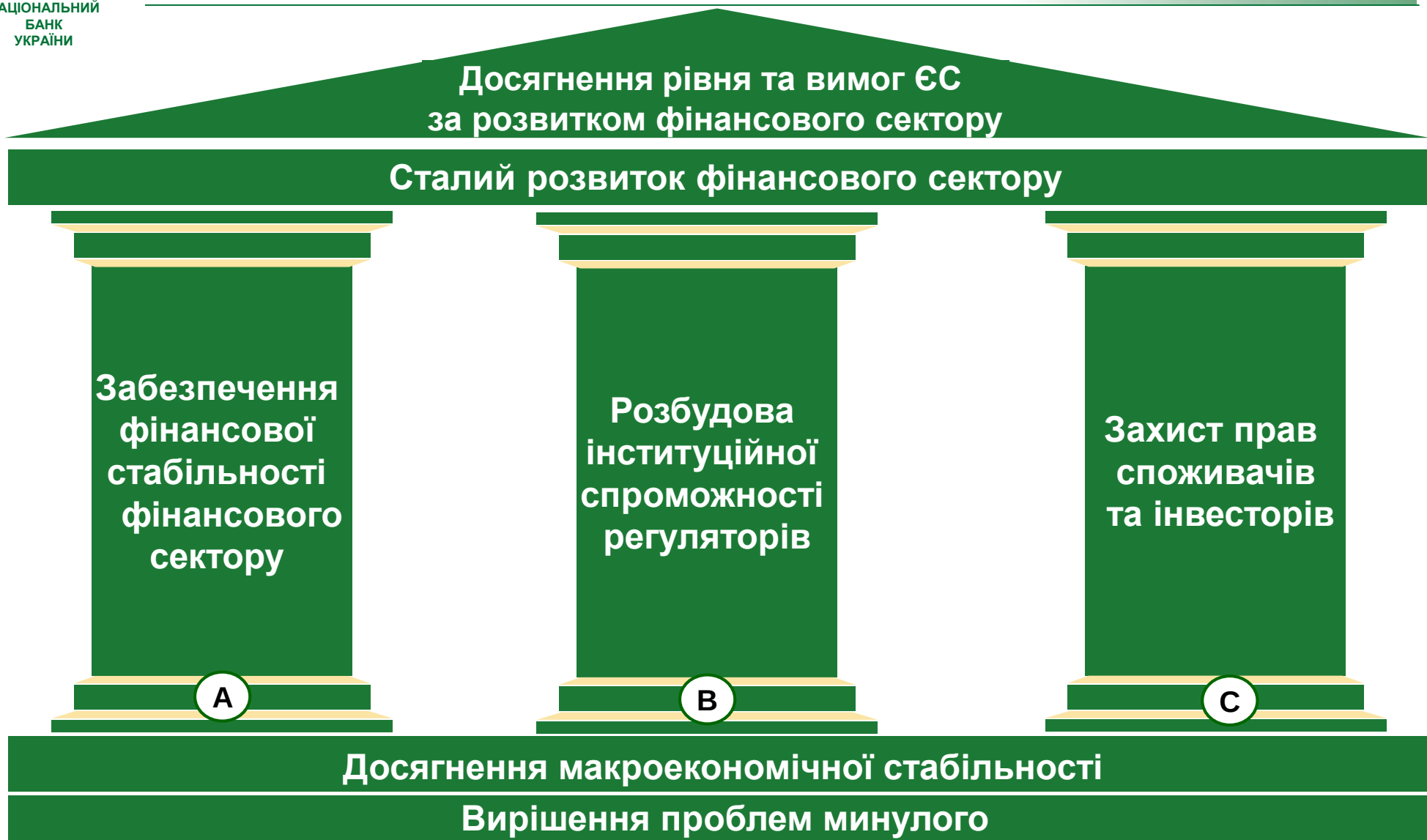
Владислав Рашкован
Заступник Голови, Національний банк України

Київ, 30 червня 2016

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ключовою метою реформ – є досягнення рівня та вимог ЄС за розвитком фінансового сектору

Передумовами досягнення сталого розвитку фінансового сектору буде забезпечення макроекономічної стабільності та вирішення проблем минулого

3 2014 року зусилля НБУ спрямовані на 3 основні сфери: внутрішня трансформація, реформа банківського сектору і розвиток фінансового сектору у широкому контексті

Інституційна розбудова

Створення
сучасного,
ефективного
центрального
банку

Підготовка

- Місії технічної підтримки
- Стратегічна програма

Етап 0: Раціоналізація структури

- Визначення мандату НБУ - зосередження на ключових та виведення неключових функцій
- Нова організаційна структура НБУ
- Система комітетів Правління
- Оптимізація персоналу

Етап I: Реінжиніринг процесів

- Централізація функцій та балансів
- Система внутрішнього контролю

Етап II: Реалізація нової місії НБУ

- Зосередження на ключових функціях

Банківський сектор

Вирішення
проблем
минулого

Очищення

- Виведення з ринку неплатоспроможних фінансових установ
- Оцінка якості активів, стрес-тестування, та рекапіталізація банків
- Кінцевий власник, кредити пов'язаним особам

Перезавантаження

- Стандарти корпоративного управління
- Надійний нагляд, запроваджена система раннього попередження
- МСФЗ, прозорість та звітність
- Відновлення довіри

Розвиток

- Відновлення кредитування
- Розвиток ринків капіталу
- Економічне зростання

Фінансовий сектор

Розвиток
фінансових
ринків

Розвиток фінансового сектору

- Комплексна програма на 2020 рік в процесі запровадження
- Очищення ринків капіталу
- Split / "Twin peaks"
- Захист кредиторів, клієнтів та інвесторів

Втрачена
можливість

2014

2015

2016

Сьогодні

2017

2020

Інституційна перебудова НБУ, очищення та перезавантаження банківського сектору та реформа фінансового сектору, має відбуватись одночасно, щоб забезпечити успіх.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

На шляху реформування фінансового сектору ми отримуємо підтримку та допомогу міжнародних інституцій

Canada

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

...ми би не змогли досягнути успіхів без постійної підтримки донорами різних проектів і напрямів реформування фін. сектору та трансформації НБУ

Реформа фінансового сектору має чіткі та вимірювані цільові етапи

РЕФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

2014

2015

2016

2017

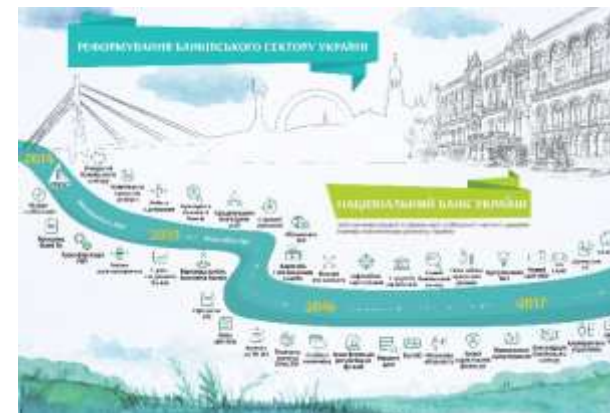
НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Забезпечення цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Розділ 1

Основні виклики та досягнення 2014-2015 років

2014:

- Макростабілізація
- Виведення з ринку проблемних установ
- Система гарантування вкладів фізичних осіб
- Відповідальність власників банків
- Плаваючий обмінний курс

2015:

- Внутрішня трансформація НБУ
- Аналіз якості активів та стрес-тестування банків
- Пов'язані особи
- Прозора участь в капіталі банку
- Строкові депозити
- Незалежність НБУ і нова команда
- Протидія відмиванню коштів
- Запровадження МСФЗ
- Новий порядок оцінки кредитних ризиків

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Вжиті заходи щодо стабілізації макроекономічної ситуації дозволили вилікувати кризові тенденції 2014-2015 рр.

	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.06.2016
Споживча інфляція (ІСЦ, % річних)	12%	24,9% ↑	43,3 ↑	7,5% ¹⁾ ↓
Облікова ставка НБУ** (% річних)	9,5%	14% ↑	21% ↑	16,5% ²⁾ ↓
Офіційний курс валюти (UAH/USD)	8,15	15,77 ↑	24,0 ↑	24,87 ³⁾ ↑
Міжнародні резерви (млрд. дол. США)	20,4	7,5 ↓	13,3 ↑	13,5 ↑

Макроекономічна стабілізація є запорукою подальшого розвитку та зростання

¹⁾ В 2016, споживча інфляція в річному вимірі поступово зменшилась з 43,3% в січні до 32,7% в лютому, 20,9% в березні, 9,8% в квітні та 7,5% в травні.

²⁾ В 2015 облікова ставка була поступово знижена з 30% до 27%, 22%, 19% 18% і до рівня 16,5% (з 24 червня 2016)

³⁾ станом на 29.06.2016

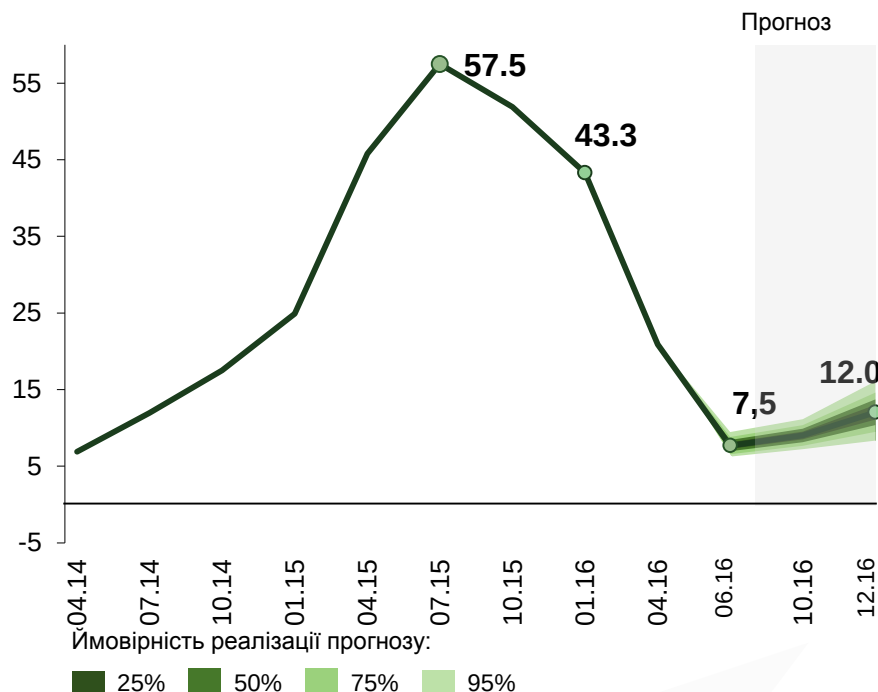

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Стабілізація макроекономічної ситуації у 2016 може створити основу для економічного розвитку та ефективного просування подальших реформ

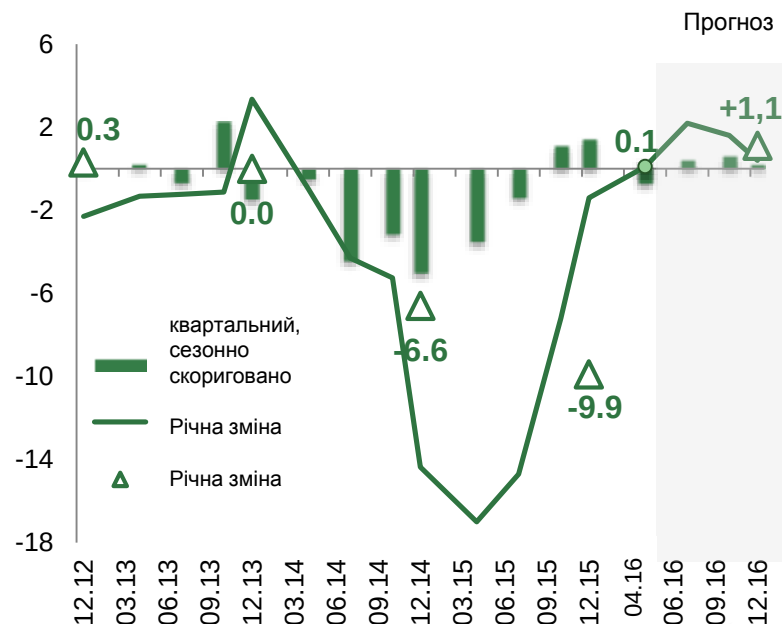

Прогноз ІЦС (% , річна зміна)¹⁾

Пік інфляції пройдено і очікується її зниження до 12% до кінця 2016

Реальне ВВП (% , річна зміна)¹⁾

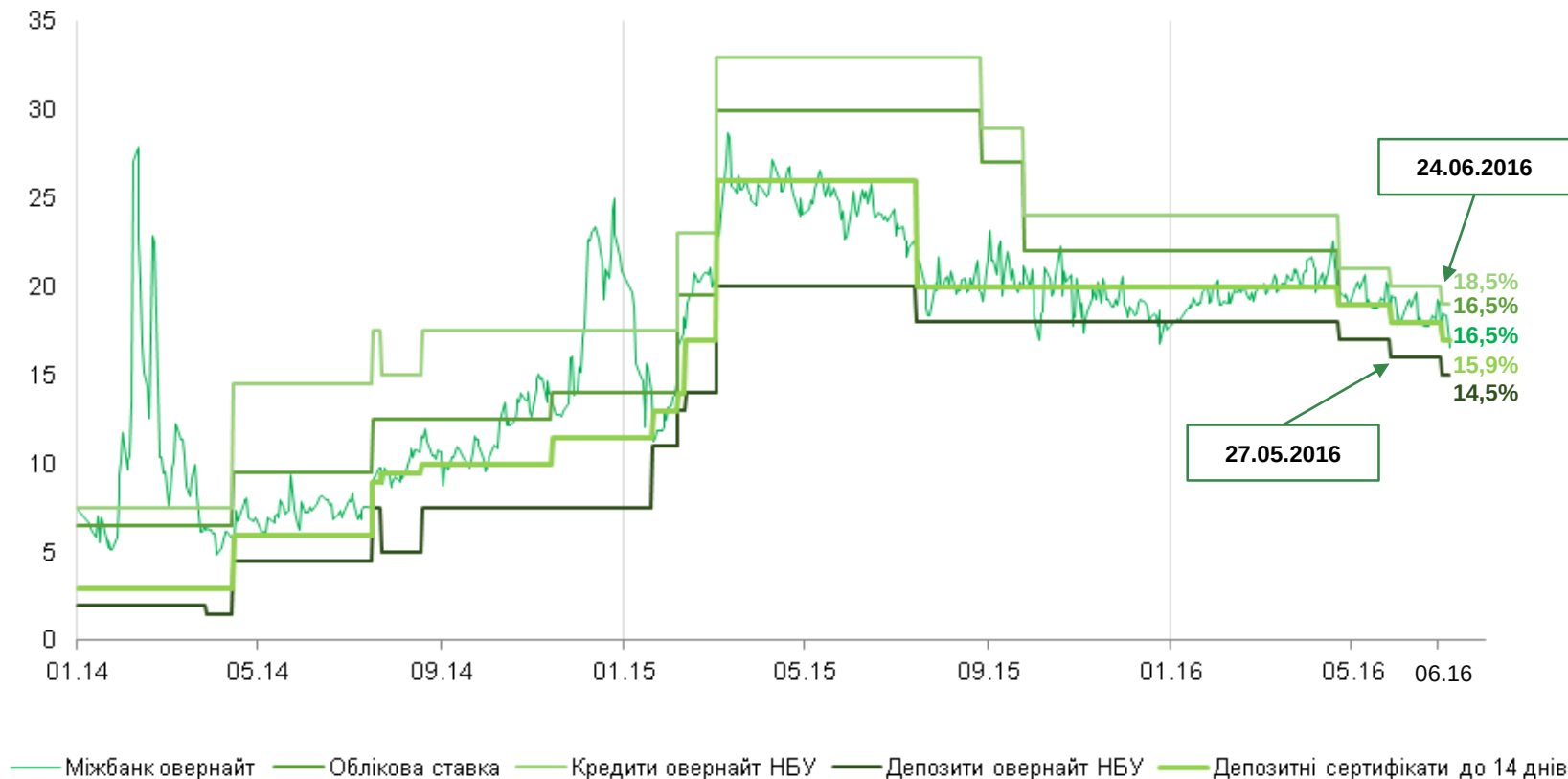
На поточний рік ми прогнозуємо економічне зростання на 1.1%

Зменшення ризиків для цінової стабільності, покращення інфляційних очікувань та стабільна ситуація на валютному ринку дозволили НБУ пом'якшити свою монетарну політику шляхом зниження відсоткових ставок. Поступове відновлення зовнішнього та інвестиційного попиту дають можливість прогнозувати економічне зростання на рівні 1.1% у 2016 році

НБУ низив облікову ставку та покращив операційну модель монетарної політики

Міжбанківські ставки овернайт та процентні ставки НБУ станом на 24 червня 2016 (% річних)¹⁾

Стійке зниження інфляційного тиску, покращення інфляційних очікувань та стабільна ситуація на валютному ринку дозволили НБУ пом'якшити монетарну політику: 22 квітня 2016 року облікова ставка була знижена до 19%, 27 травня 2016 року – до 18%, а 24 червня – до 16,5%. Таке поступове пом'якшення монетарної політики відповідає інфляційним цілям на 2016 та 2017 роки.

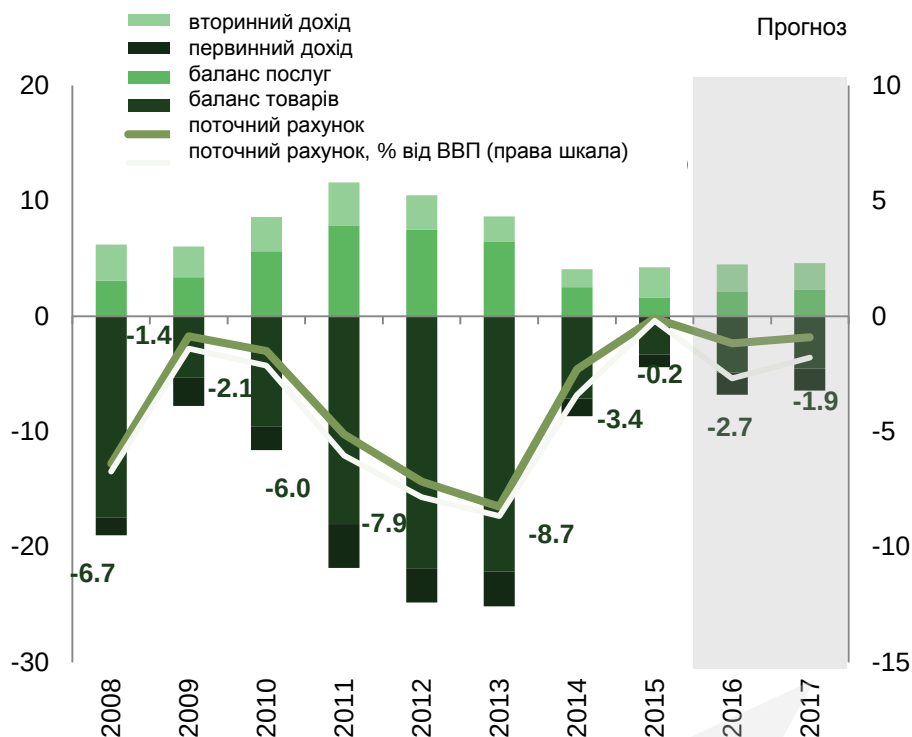

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Платіжний баланс вирівняно, а відновлення золотовалютних резервів продовжується

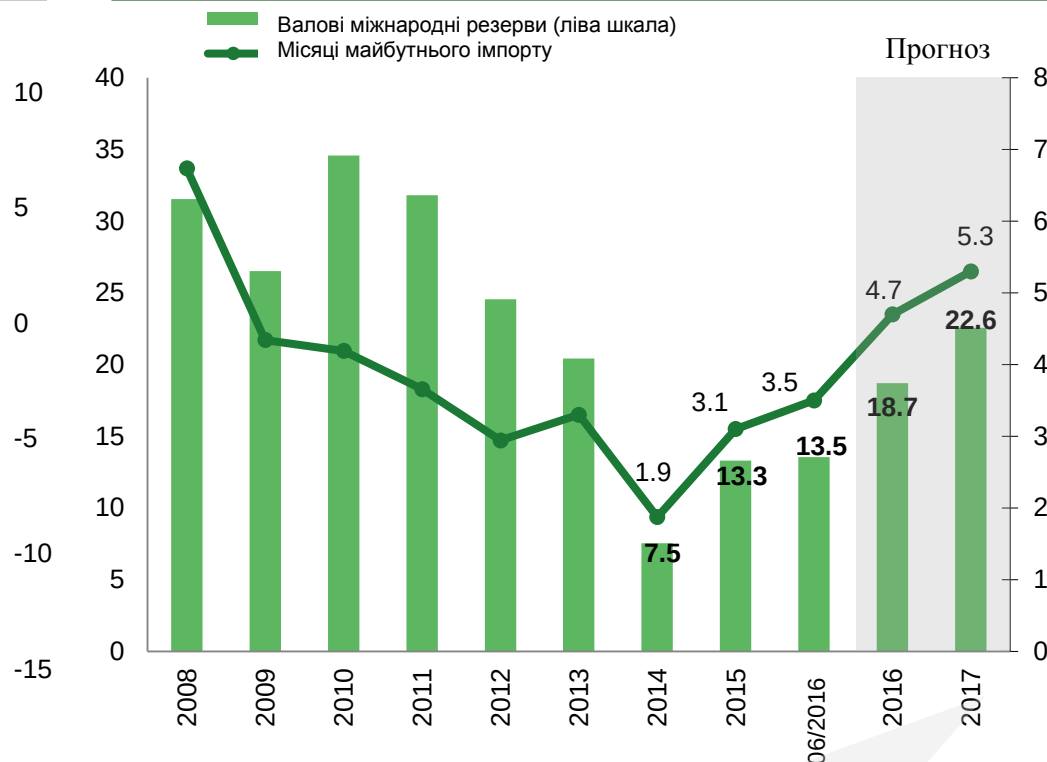

Поточний рахунок (млрд дол. США)¹⁾

Прогнозне значення поточного рахунку платіжного балансу на 2017 рік - 1.8 дол. США

Міжнародні резерви(млрд дол. США)¹⁾

Цільове значення міжнародних резервів на 2020 рік – 38,7 млрд. дол. США

Девальвація гривні сприяла суттєвій корекції зовнішньоекономічних дисбалансів – зниженню дефіциту поточного рахунку в 2015. А завдяки відновленням програм фінансування МВФ, ЄС та Світового банку, очікується зростання ЗВР до 18,7 млрд. дол. США на кінець 2016 року та 22,6 млрд. дол. США на кінець 2017 року.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

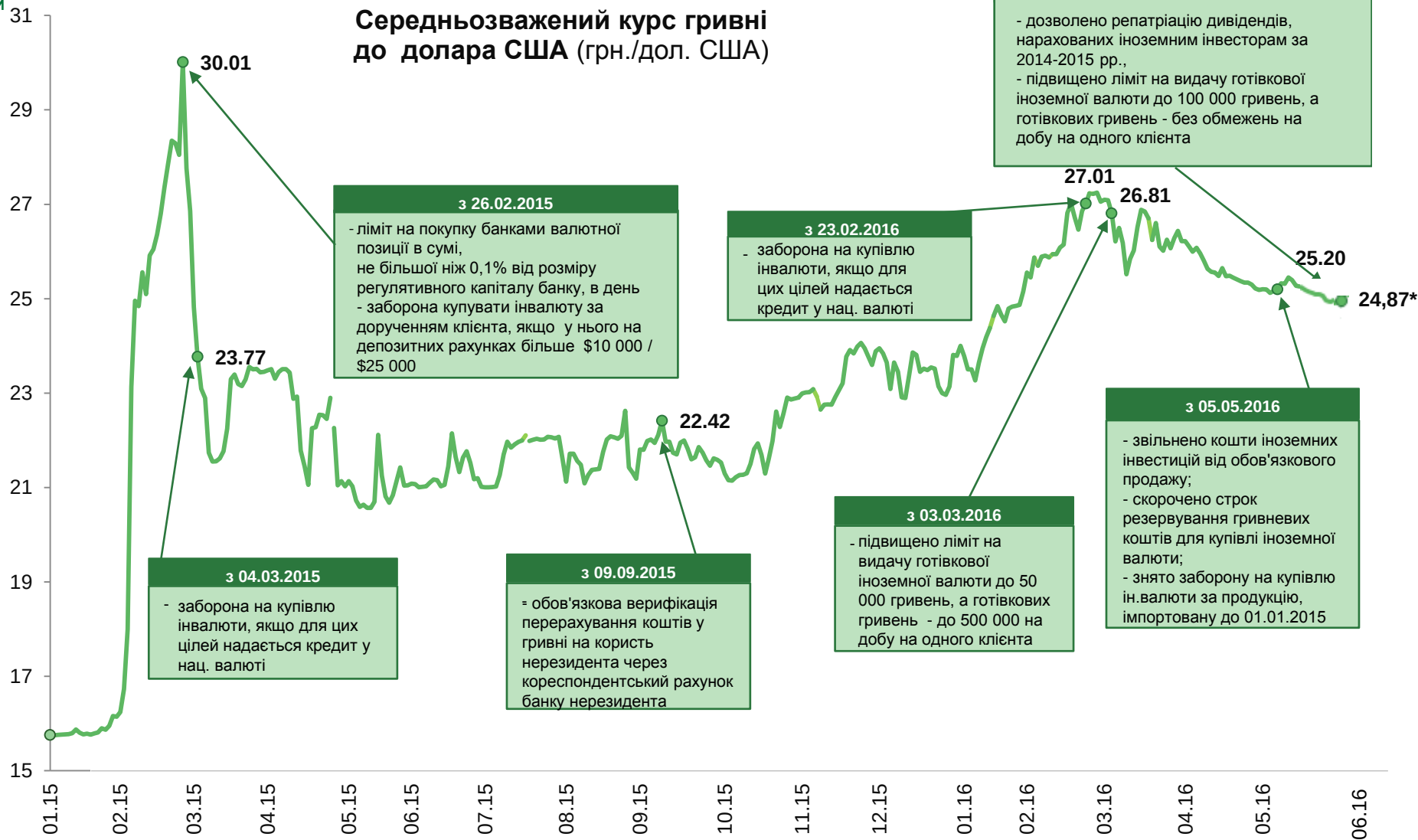
Вперше Україна функціонує в режимі плаваючого валютного курсу

з 09.06.2016

- дозволено репатріацію дивідендів, нарахованих іноземним інвесторам за 2014-2015 рр.,
- підвищено ліміт на видачу готівкової іноземної валюти до 100 000 гривень, а готівкових гривень - без обмежень на добу на одного клієнта

Середньозважений курс гривні до долара США (грн./дол. США)

*станом на
29.06.2016

Адміністративні заходи, що були застосовані протягом 2014-2015 рр., зупинили паніку на валютному ринку та виявилися ефективними в короткостроковій перспективі.

Збалансованість валютного ринку дозволила ініціювати поступову лібералізацію валютного регулювання

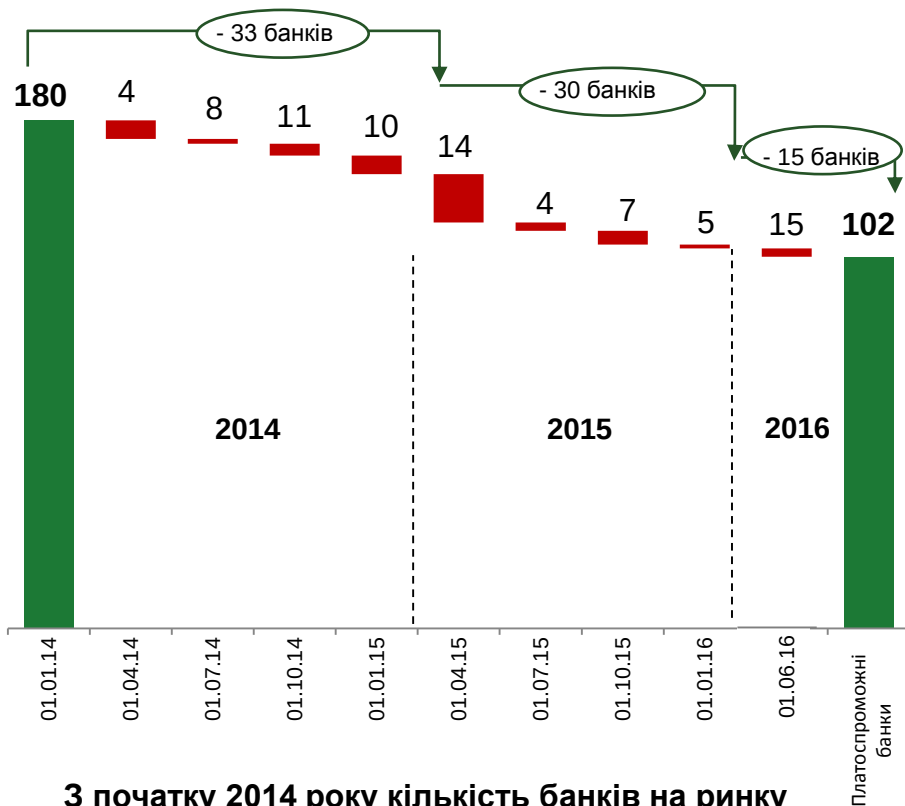

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Очищення фінансового сектору – один з основних кроків на шляху до стабільної та гнучкої фінансової системи

Зменшення кількості банків*

З початку 2014 року кількість банків на ринку зменшилась на 80 банків*

З початку 2014 року:

- Зміни у кількості банків*:**
80 банків виведено з ринку, в тому числі:
4 – через непрозору структуру
2 – самоліквідація за рішенням власників
5 – Крим та зона АТО
9 – через порушення законодавства в сфері фінмоніторингу
48 – через порушення нормативів, у тому числі падіння рівня нормативів капіталу; решта – з інших причин (касові операції, незадовільна якість активів, тощо)
- Прийнято ЗУ №218 від 02.03.2015 (щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб)
- 108 справ було передано до правоохоронних органів впродовж 2015-2016 рр.:
89 звітів було направлено до органів боротьби з організованою злочинністю
19 звітів про кримінальні порушення було передано до правоохоронних органів
- 0 власників банків, визнаних неплатоспроможними, засуджено

НБУ сподівається на подальшу консолідації малих банків на ринку

*Зміни у кількості банків (станом на 29.06.2016), враховуючи виведення банків з ринку, а також створення «Вектор банк» в січні 2014, приєднання «Ренесанс банку» до «ПУМБ» в березні 2015, створення на базі виведених банків перехідних установ «Кристал банк» в грудні 2014 та «РВС» в липні 2015, викуп «Астра банк» інвесторами в вересні 2015, та ліквідація за рішенням власників банків «Фінанс банк» та «Інвестиційно-трастовий банк» в травні 2016.

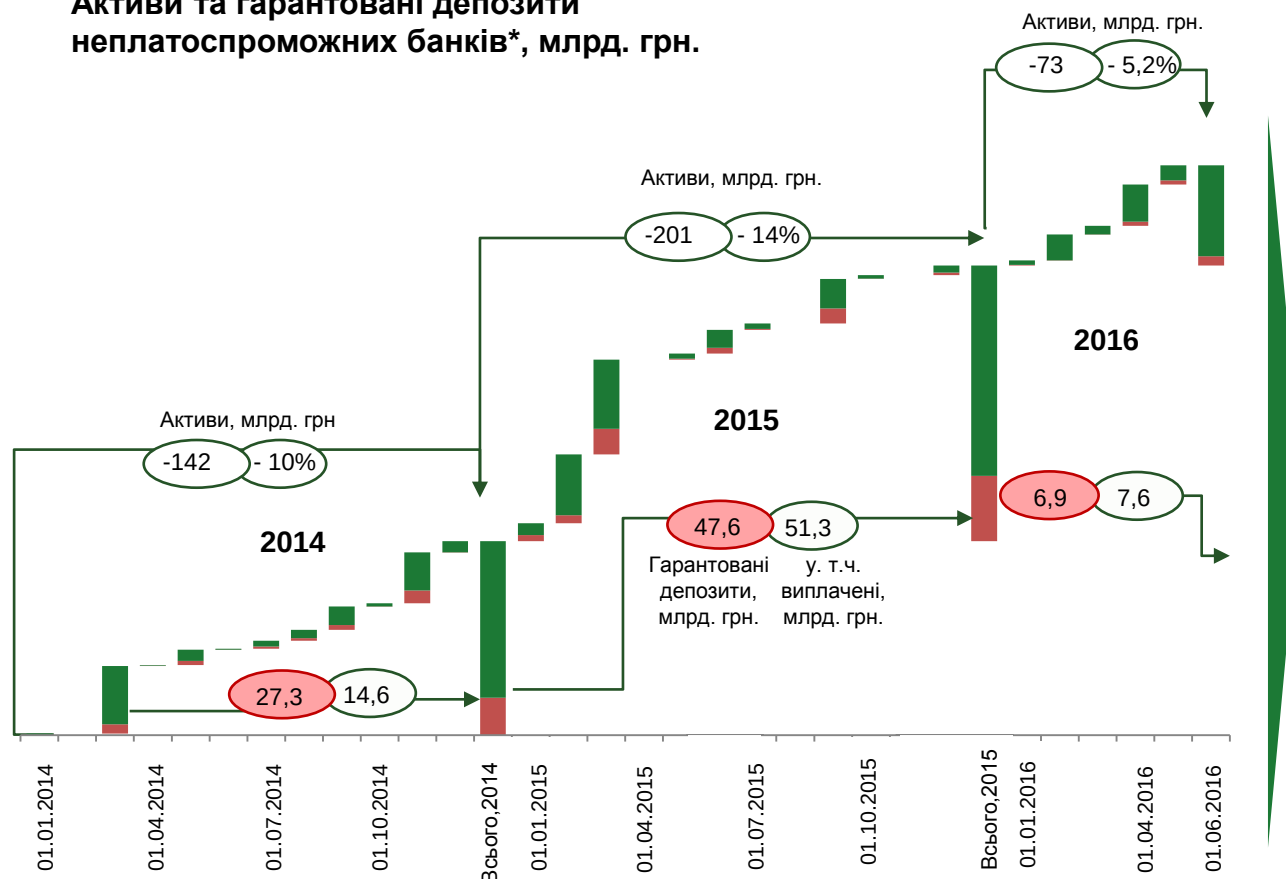

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ефективна система гарантування вкладів є важливою частиною процесу очистки фінансового сектору

**Активи та гарантовані депозити
неплатоспроможних банків*, млрд. грн.**

**Всього активи виведених банків становлять 416 млрд. грн.
Загальна сума гарантованих депозитів – 81,8 млрд. грн.,
з яких виплачено 73,5 млрд. грн.**

- **416 млрд. грн активів** виведених банків (**29,6%** загальних активів станом на 1 січня 2014)
- Вдосконалено **процеси здійснення виплат вкладникам, здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків** (відповідно до останніх змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»)
- **81,8 млрд. грн. гарантованих депозитів** неплатоспроможних банків, з яких виплачено **73,5 млрд. грн.**
- У ФГВФО створено **Департамент консолідованого продажу та управління активами**

Налагодження процесів реалізації активів неплатоспроможних банків є пріоритетною діяльністю Фонду гарантування вкладів фіз. особам.

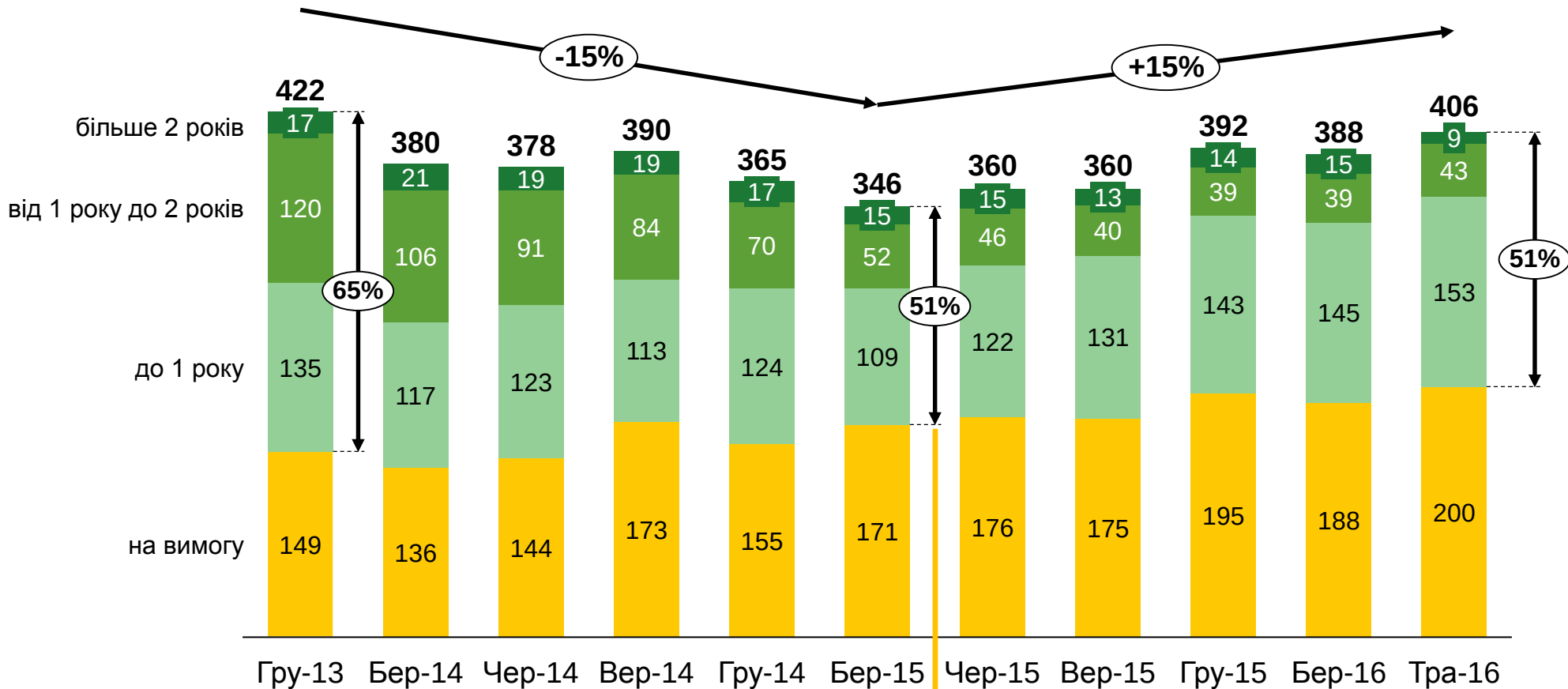

3 II кварталу 2015 року депозити почали повертатись в банківську систему

A.15 C

Динаміка депозитів в національній валюті¹⁾, млрд. грн

Впроваджено
строковість депозитів

Строкові депозити в національній валюті
виросли на 30 млрд. грн. з 01 квітня 2015 року

Впровадження заборони дострокового зняття строкових депозитів в травні 2015 р. підвищило фінансову стабільність комерційних банків та пройшло без суттєвих коливань на ринку

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Банківська система пройшла «ідеальний шторм», що дозволило розпочати її перезавантаження

	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.06.2016
Кількість банків на ринку	180	147 ↓	117 ↓	102* ↓
Розкриття власників банків (% активів банківського сектору)	n/a	n/a	98% ↑	98,7% ↑
Концентрація в банк. секторі (індекс ННІ)	517	564 ↑	793 ↑	829 ↑
Рівень проблемної заборгованості	13,3%	19,0% ↑	28,2% ↑	27**% ↓
Рівень готівки в економіці (M0/ВВП)	16,2%	18,1% ↑	14,6% ↓	13,1%*** ↓

* станом на 29.06.2016 року

** частка кредитів 4-5 категорій у портфелях банків зросла із 27% (заявлених банками) до 36% після аналізу якості активів, та до очікуваних 53% за результатами стрес-тесту.

*** дані на 30.03.2016

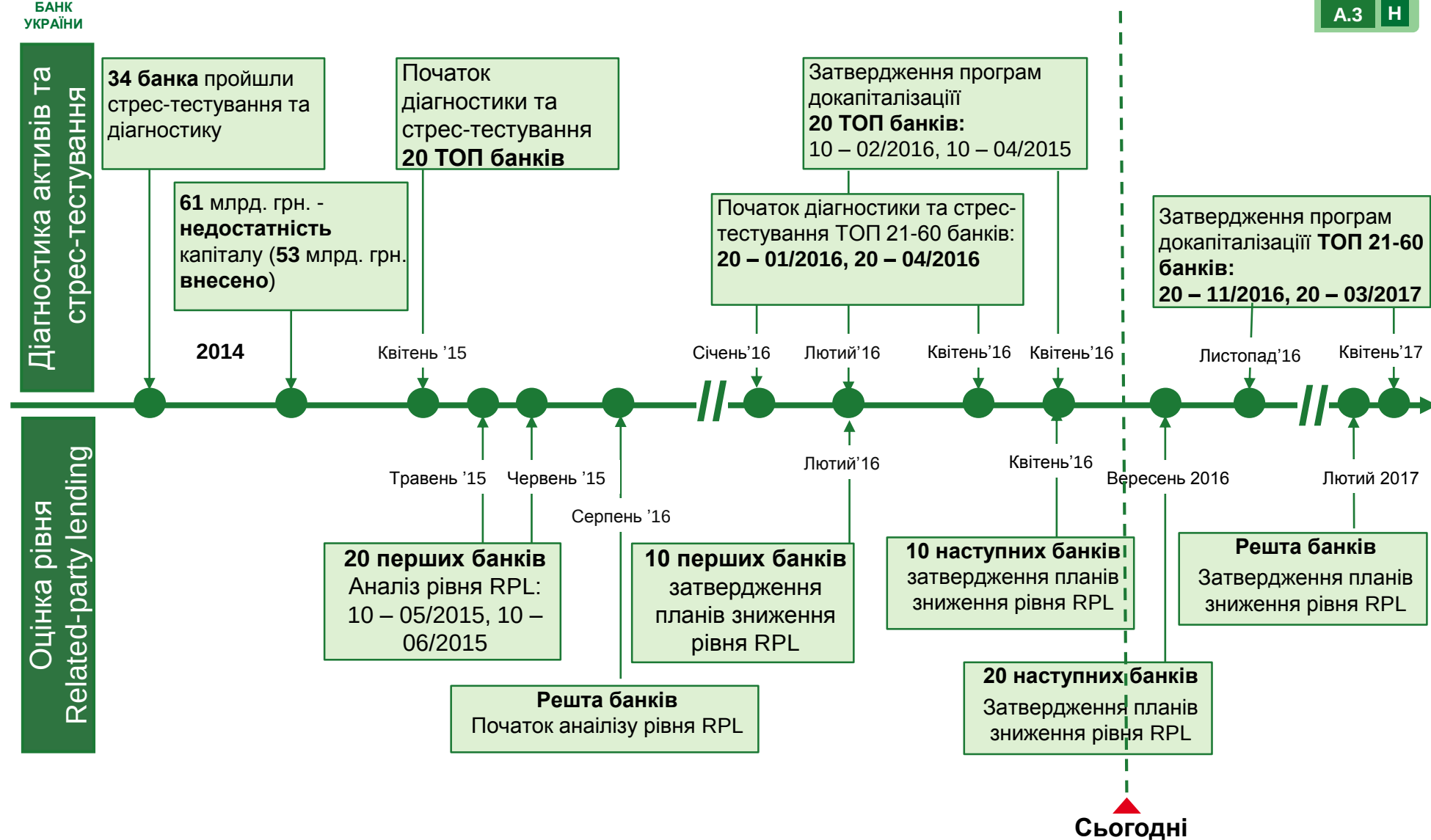

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Основний крок на шляху забезпечення фін. стабільності - оцінка реального стану фін. системи

A.3 Н

Новітня методика діагностики, стрес-тестування та оцінки рівня пов'язаних осіб дозволила оцінити реальний стан банківської системи та передбачити ризики погіршення стану активів банків

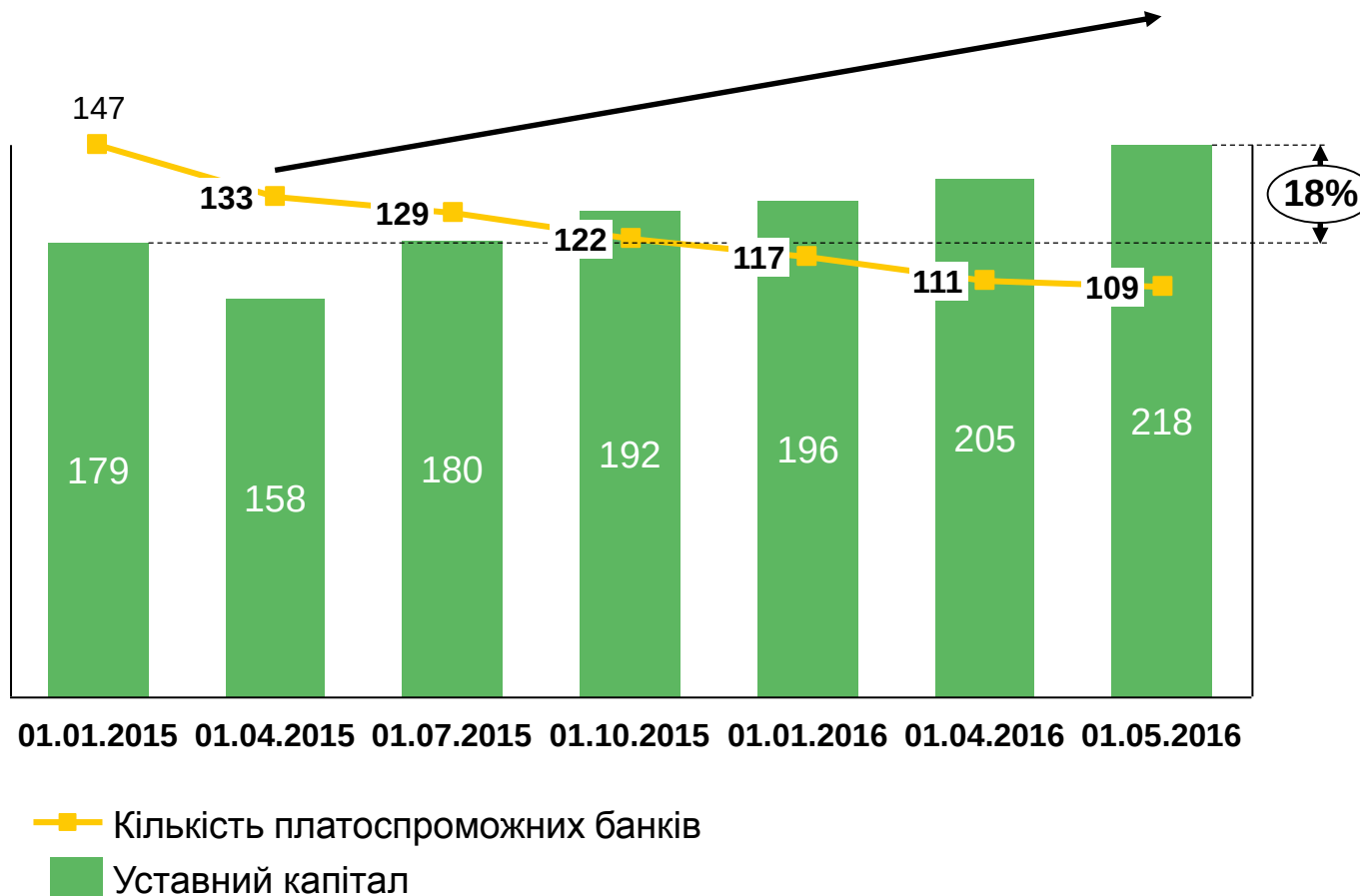

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Капіталізація банківської системи зростає, незважаючи на виведення банків з ринку

Розмір уставного капіталу та кількість платоспроможних банків, млрд. грн.

- Протягом 2014-2015 року було проведено серію стрес-тестів найбільших банків України
- Відповідно до результатів стрес-тестування уставний капітал ТОП-20 найбільших банків було збільшено на **98,6 млрд. грн.**
- На фоні виведення банків з ринку зростання загального капіталу склало **39 млрд. грн. (18%)**
- Мінімальний статутний капітал для новоствореного банку було встановлено на рівні **500 млн. грн.**
- Для діючих банків розроблено **графік приведення капіталу до мінімального рівня**

Очікується подальше зростання капіталів банків, що є одним з основних складових забезпечення фінансової стабільності банківської системи

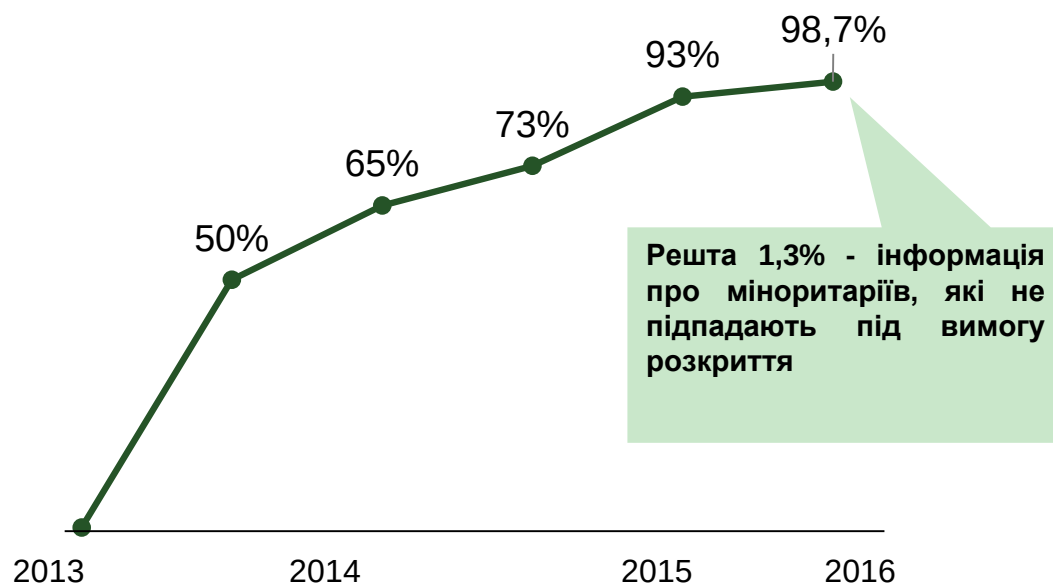
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

НБУ може оголосити, що банківський сектор є повністю прозорим – нам відомі усі кінцеві власники банків

A.6 Н

«Індекс прозорості» банківської системи за активами
(відповідно до наявної інформації про власників банків)

Розкриття структури власності банків за кількістю банків
(станом на 30.06.2016)

Кількісний показник банків, які знаходяться на завершальній стадії приведення структури власності у відповідність до вимог щодо прозорості, великий, однак їх активи займають незначну частку в банківській системі

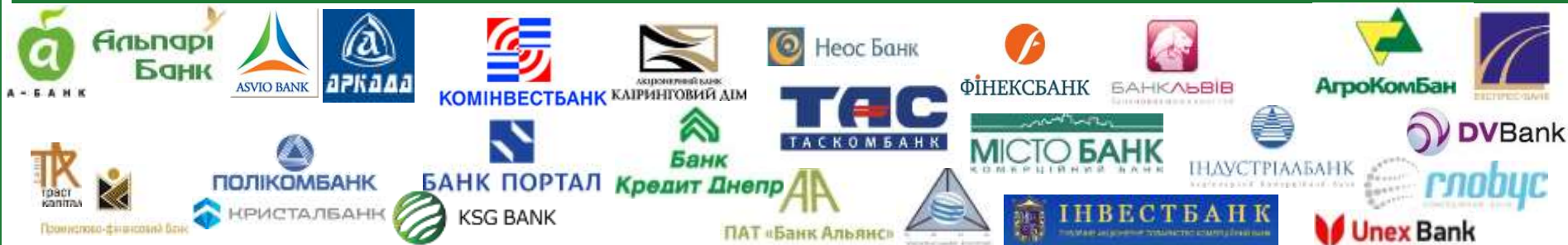
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

За процесом розкриття та затвердження акціонерів банків стояла величезна робота з банками

А.6 Н

Станом на 30.06.2016 структури таких банків приведені у відповідність до вимог щодо прозорості

Погоджені власники оформлюють право власності

Потребують доопрацювання.
Проходить погодження власників

Виведені з ринку у зв'язку з непрозорою
структурою власності

Власники повинні розуміти, що за доведення фінансової установи до неплатоспроможності будуть нести відповідальність саме вони, а не "футбольна команда" номінальних акціонерів

Впровадження оцінки на основі ризику є складовою комплексного підходу з побудови нової системи фінансового моніторингу

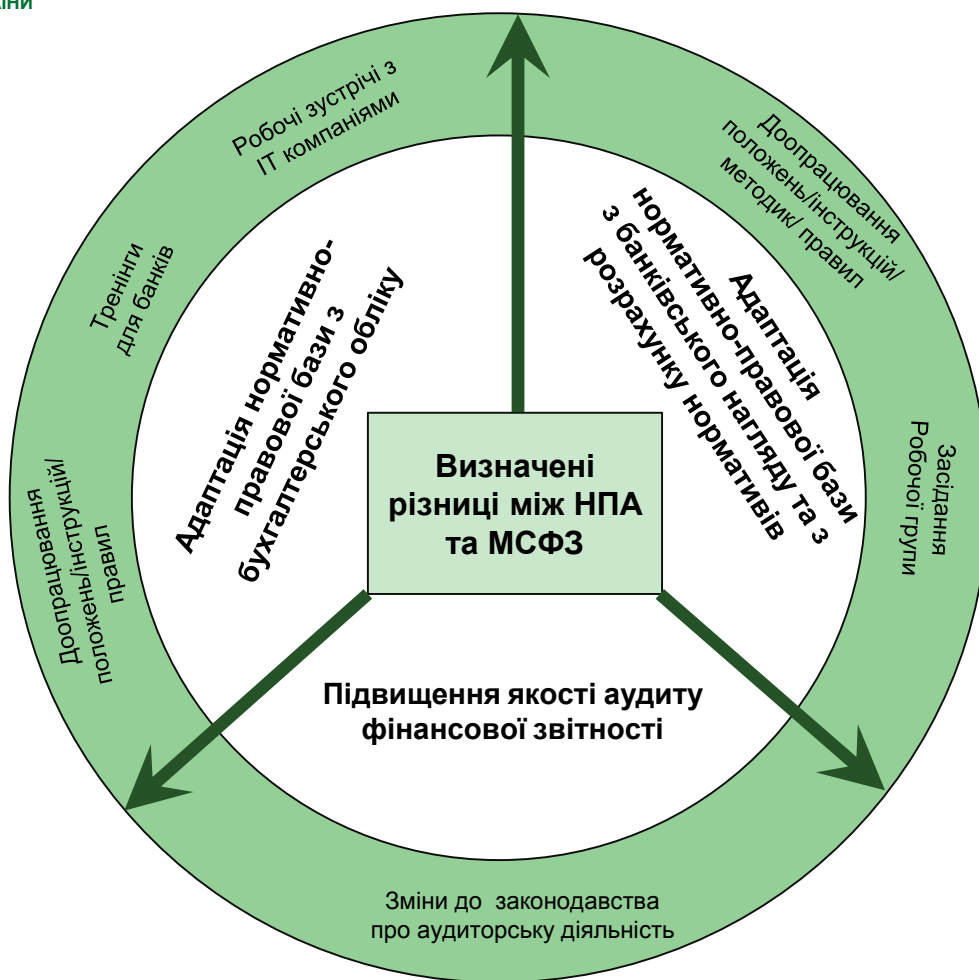
Інституційна спроможність НБУ	- Визначений перелік ознак ризикової діяльності - Запроваджено спрощеної процедури виведення банків з ринку
Трансформація внутрішніх процесів	- Розроблено концепцію ризик-орієнтованого підходу - Запровадження нових процедур щоденного аналізу операцій - Зміна процедури прийняття рішень: від одноособового до колегіального
Співпраця з комерційними банками	Покращення процедур здійснення банками фінансового моніторингу
Співпраця НБУ з правоохоронними органами	- Координація дій між МВС, НАБУ, ДСФМ - Налагоджена співпраця з питань регулювання і нагляду за небанківськими фінансовими установами

- Ухвалено рішення про відкликання банківських ліцензій та **ліквідацію 3-х банків**
- Зменшено частку відмов НБУ у виконанні валютних операцій з 9,37% (12/2015) до **0,65% (03/2016)**.

За рахунок підвищення ефективності аналізу, що здійснюється банками, та використання банками свого права відмови у проведенні фінансової операції, скорочено частку «схемних» операцій з перерахування коштів за межі України.

Перехід на МСФЗ є важливим фактором для доступу банків до ринків капіталів

1

Перехід на МСФЗ розпочато в 1998 році

- Були впроваджені **основні принципи МСФЗ**, такі як: принцип нарахування, принцип безперервності діяльності, принцип превалювання економічної суті над юридичною формою та ін

2

Банки України з 1 січня 2012 року складають звітність відповідно до МСФЗ

- Банки зобов'язані** складати, подавати та оприлюднювати звітність згідно з МСФЗ
- Для складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ банки використовують **метод трансформації**

3

З 1 грудня 2015 року НБУ запровадив МСФЗ в бухгалтерському обліку

- Для забезпечення прозорості діяльності комерційних банків шляхом підвищення прозорості їх фінансової звітності
- Станом на 30 червня 2016 р. **100% банків** формує звітність за МСФЗ

НБУ розпочинає проект про переходу до IFRS 9 до 2018 року.

Підвищення прозорості та зрозумілості фінансової звітності дозволить забезпечити якісне управління ризиками фінансових установ та прийняття ефективних рішень для збереження фінансової стабільності.

Нове положення про оцінку кредитного ризику базується на підходах Базеля

A.7/2 E

Основні ініціативи

Очікувані результати

Відповідність підходам Базель

- Запровадження нового Положення наблизить використовувану банками методологію оцінки кредитного ризику до підходів Базеля

Закриття наявних лазівок

- Нове Положення враховує накопичений НБУ досвід перевірок банків та унеможливить використання банками існуючої практики зловживань (loopholes)

Накопичення знань

- Запровадження нового Положення стимулюватиме банки до накопичення власної статистики для подальшого застосування просунутих підходів Базеля

Нове Положення про оцінку кредитного ризику буде обов'язковим до застосування банками з 01 вересня 2016р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Впровадження проекту з імплементації Basel Core Principles - ключовий напрямок трансформації банківського нагляду

A.6/1

F

Процес

Результат

Визначення чіткого стану відповідності Базельським принципам

Дорожня карта з імплементації необхідних змін

Практичне застосування Базельських принципів

У фазі проведення самооцінки аналіз Базельських принципів здійснюється за 231 обов'язковим та 16 додатковими критеріями оцінки

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

3 2014 року вже були прийняті важливі законопроекти задля розвитку фінансового сектору України

Банківський та фінансовий сектор в цілому

1586 від
04.07.2014

Збільшення вимог до капіталу банків до 500 млн. грн., а також особливості виведення з ринку банків

218 від
02.03.2015

Заходи, щодо посилення відповідальності пов'язаних із банком осіб

1702
від 14.10.2014

Щодо посилення внутрішнього фінансового моніторингу фін. установ

541, 542
від 18.06.15
інституційна спроможність та фін. незалежність НБУ

1587 від
04.07.2014

Щодо визначення особливостей корпоративного управління в банках

321 від
09.04.2015

Зміни до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з прощення боргу

701
від 17.09.2015

щодо реструктуризації державного та гарантованого державою боргу та його часткового списання

629
від 16.07.15
Розвиток інституційної спроможності ФГВФО

78 від
28.12.2014

Затвердження заходів, спрямованих на сприяння капіталізації та реструктуризації банків

424
від 14.05.15

щодо строкових депозитів – забезпечення сталої та прогнозованої ресурсної бази

913-VIII
від 24.12.2015

Про заходи, спрямовані на сприяння капіталізації та реструктуризації банків

289
від 07.04.15

Щодо захисту прав інвесторів

2506а, 2507а
(на підписі)

Приватні виконавці

3555
(на підписі)

Щодо реструктуризації фінансової заборгованості підприємств

- нещодавно прийняті законопроекти

Прийняті законопроекти - основний крок до вирішення проблем минулого фінансового сектору України

Протягом 2014-2016рр. відбулися позитивні зміни в основних показниках розвитку економіки та банківської системи

+1.1%

ВВП у 2016 р.
(прогноз),
+0.1% у I кв. 2016 р.

+98.6

млрд. грн. нового
капіталу надійшло
до ТОП-20 банків

0.2

млрд. дол. США становив
дефіцит поточного рахунку
платіжного балансу в 2015 р.

7.5%

споживча інфляція за
рік (травень 2015-16р.)

80

банків виведено
з ринку (-44%)

+6.0

млрд. дол. США (+80%)
додано до міжнародних
резервів з початку 2015 р.

16.5%

облікова ставка
НБУ з
24.06.2016

98.7%

«індекс прозорості»
банківської системи за
активами

+30

млрд. грн надійшло до банків
на строкові депозити у нац.
валюті з квітня 2015 р.

Це лише перші результати роботи над стабілізацією макроекономічної та фінансової ситуації в країні,
що надалі слугуватиме фундаментом впевненого економічного зростання

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Нам вдалося досягнути не всіх запланованих у 2014-2015 роках задач

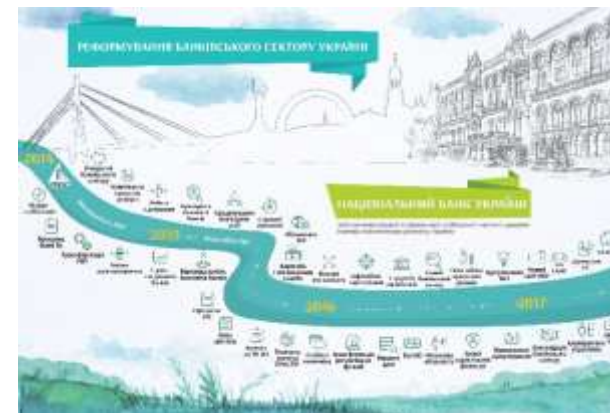
А. Забезпечення фінансової стабільності фінансового сектору

Очищення системи від проблемних активів банків рухається повільно, проблему з проблемною заборгованістю не вирішено	Відсутність комплексної програми та координації
Проблема реструктуризації валютних кредитів не вирішена, мораторій на відчуження майна не знято	Затримка прийняття закону ВРУ (4004-д)
Не посилено захист прав кредиторів	Затримка прийняття закону ВРУ (№4529)
Відсутній спрощений порядок для консолідації банків. Кількість працюючих банків знижується в наслідок виходу банків з ринку, а не за рахунок їх об'єднання	Затримка у розробці та поданні закону до ВРУ
Не забезпечено створення джерел довгострокового ресурсу (запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування) та поштовху для розвитку фондового ринку	Затримка прийняття законів ВРУ (№1797-1, №2767)
Очищення фінансового сектору в частині небанківських фінансових установ не розпочато	Затримка прийняття законів ВРУ (№2413а, 2414а)

В. Розбудова інституційної спроможності регуляторів

Не сформована Рада Національного банку України	Відповідальні інститути не надали представників
Не запущено процес консолідації регулювання фінансових ринків (SPLIT)	Затримка прийняття законів ВРУ (№2413а, 2414а)

НБУ працює над досягненням цих завдань у 2016 року

Розділ 2

Пріоритетні задачі на 2016-2017 рр.

2016-2017:

- Інфляційне таргетування
- Валютна лібералізація
- Новий нагляд
- Консолідація банків
- Нові наглядові принципи
- Безготівкова економіка
- Платіжна система ПРОСТІР
- Відновлення кредитування та вирішення питання з непродуктивними кредитами
- Фінансова грамотність
- Корпоративне управління
- Розділення регуляторних обов'язків
- Запровадження стратегії державних банків

Запровадження інфляційного таргетування: новий спосіб мислення

НБУ розпочав запровадження монетарного режиму **інфляційного таргетування в 2015 році**. Це регулювання встановлене в середньостроковій перспективі (3-5 років) та передбачає поступове зниження показника інфляції **з 12% до 5% в 2020 році**. Таргетування підтримуватиме споживацьку спроможність національної валюти.

Наша мета – перейти від валютної цілі до інфляційної цілі, де ключовим інструментом є облікова ставка НБУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Лібералізація має проходити поетапно, міжнародний досвід свідчить про необхідність дотримання послідовності

A.2

E

ПРИНЦИПИ ПРІОРИТИЗАЦІЇ ЕТАПІВ ВАЛЮТНОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ:

СПОЧАТКУ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ
ПОТОЧНОГО РАХУНКУ

ПОТІМ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ
ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

СПОЧАТКУ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ
ПРИТОКУ КАПІТАЛУ

ПОТІМ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ
ВІДТОКУ КАПІТАЛУ

СПОЧАТКУ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ
ДОВГОСТРОКОВИХ ПОТОКІВ

ПОТІМ СКАСУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ
ДЛЯ КОРОТКОСТРОКОВОГО КАПІТАЛУ

СПОЧАТКУ СПРОЩЕННЯ
ОПЕРАЦІЙ ДЛЯ БІЗНЕСУ

ПОТІМ СКАСУВАННЯ
ОБМЕЖЕНЬ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ

- Від надзвичайно складного валютного регулювання до відсутності обмежень та вільних потоків капіталу відповідно до Директиви ЄС 88/361

Прогрес від одного Етапу до іншого базуватиметься на виконанні певної кількості ключових показників

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Консолідація банківської системи через злиття та поглинання вимагає спрощення процесу

Consolidation
of banks

A.6/3

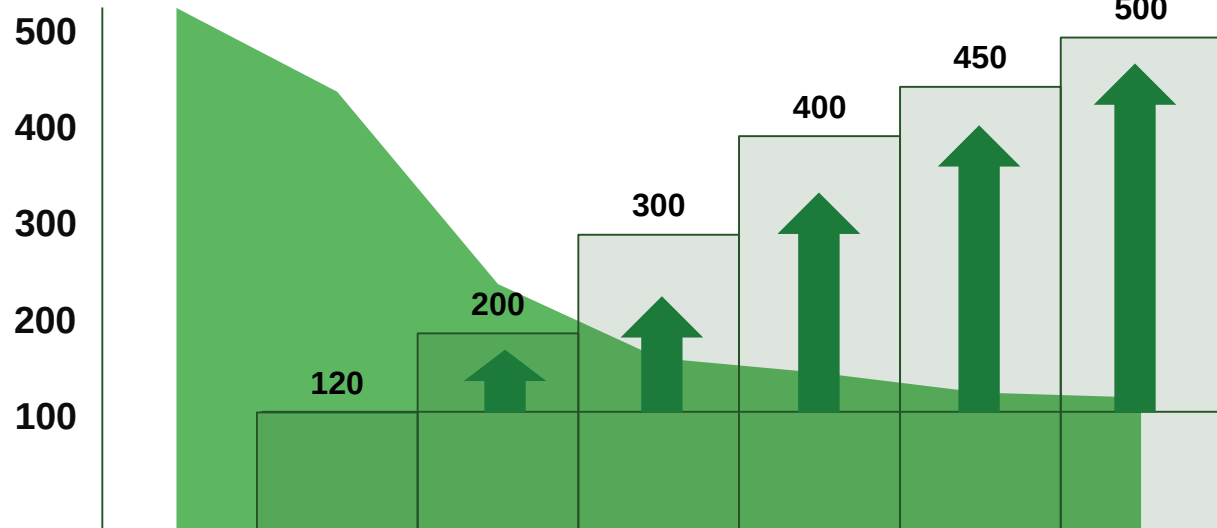
E

Вимоги до капіталу та кількість банків, які їх дотримуються

Капітал,
млн. грн

Черв 2016 Лип 2017 Лип 2018 Лип 2019 Лип 2020 Лип 2024

Банки

500

Мінімальний розмір статутного капіталу на вказану дату, млн. грн.

Кількість банків, які відповідають вимогам до капіталу (станом на 01.04.2016)

- **Запровадження вимоги щодо поступового збільшення обсягів статутного капіталу підвищить актуальність злиття та поглинання як альтернативи рекапіталізації акціонерами**
- Спрощений процес поглинання створить можливість включення незалежних банків

Зміни до регулювання процесу поглинання охоплюватимуть основні перешкоди на чотирьох основних етапах процедури поглинання

Визначення строків поглинання

Підготовка для отримання дозволу НБУ

Підготовка до операційного поглинання

Завершення юридичного поглинання

Міжнародний досвід зрозумілий: компактний, стійкий банківський сектор більш здатний відновити кредитування реальної економіки

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Відновлення кредитування вимагає приділення уваги як до попиту, так і до пропозиції

Наявні елементи

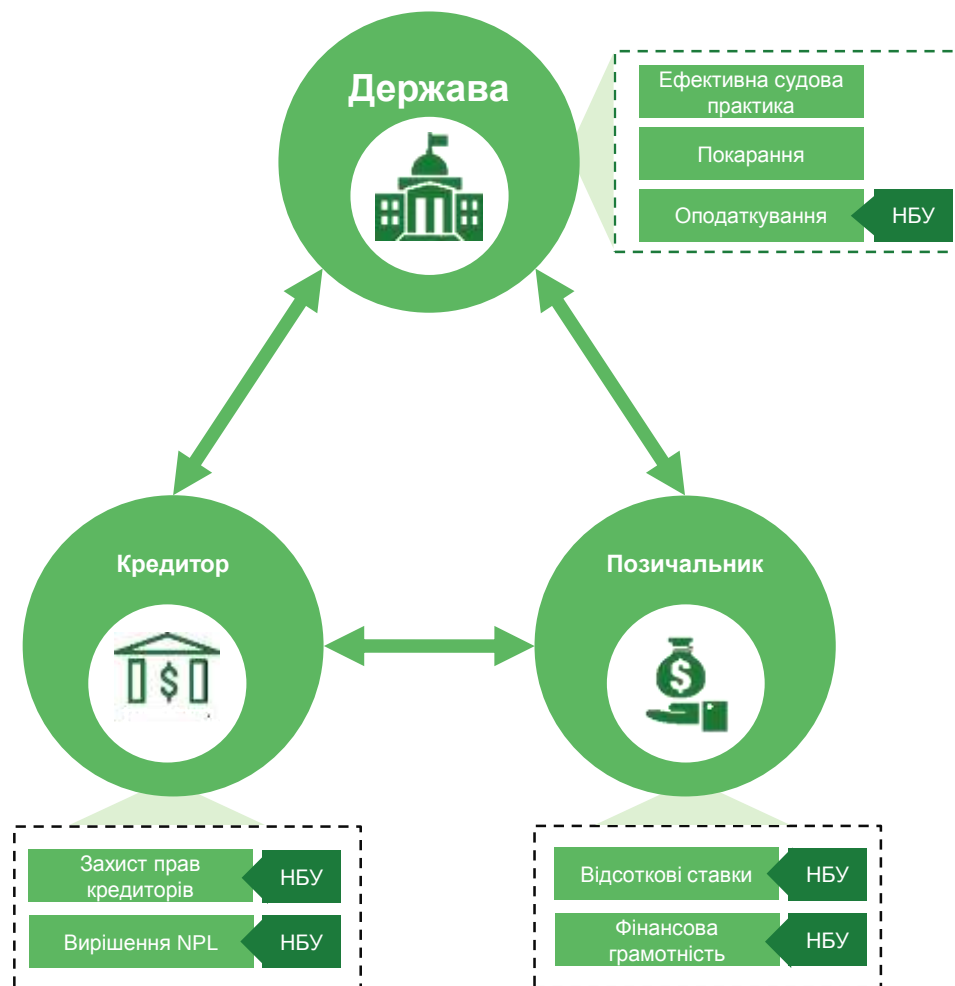
Потребують додаткового розвитку

НБУ зосередить свою увагу на усіх факторах, що сприятимуть економічному зростанню

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Відновлення кредитування: робота з проблемними кредитами та захист кредиторів є основними елементами

НБУ Зони часткової відповідальності НБУ

Пріоритетні дії		
Держава	Оподаткування	Робота з проблемами оподаткування під час роботи з NPL
	Захист прав кредиторів	- Вирішення проблем із анулюванням кредитних договорів - Перегляд процедури банкрутства
Кредитор	Вирішення негативно класифікованих кредитів	- Розкриття та прозорість питань з NPLs - Розвиток ринку для безнадійного боргу - Робота з проблемами валютних кредитів
	Відсоткові ставки	Реалізація нової монетарної політики (інфляційне таргетування)
Позичальник	Фінансова грамотність	Створення культури управління особистими фінансами

Наші зусилля в 2016 році створять умови, необхідні для відновлення кредитування фізичних осіб та корпорацій

Корпоративне управління

- незалежність наглядових рад
- відповідальність за досягнутий результат

Продаж частки

- продаж не менше 20% акцій системоутворюючих державних банків (кваліфікованим міжнародним інвесторам або МФО)

Взаємодія з Мінфіном

- посилення відповідних підрозділів в Мінфіні
- укладення угод про взаємодію між Мінфіном та банками

Розподіл державних банків на групи

- розподіл державних банків на системоутворюючі (Ощадбанк та Укрексімбанк) та несистемоутворюючі
- вихід з капіталу несистемоутворюючих банків

Стратегічні цілі

- визначення стратегічних цілей для системоутворюючих державних банків з метою досягнення найвищої комерційної ефективності

ПРІОРИТЕТИ СТРАТЕГІЇ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Визначення пріоритетних напрямків діяльності державних банків та покращення принципів їх корпоративного управління забезпечать комерційний успіх державних банків та ефективне управління ними

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ініціативи щодо безготівкового обігу були запроваджені в різних напрямках

A.9

D

1 Попит на готівку

- Збільшення вартості готівкових операцій
- Нові обмеження на готівкові операції
- Економічні стимули для розвитку СІТ-компаній

2 Розвиток безготівкових операцій

- Подальший розвиток міжнародних платіжних систем
- Розвиток національної платіжної системи ПРОСТІР
- Поширення електронних грошей
- Небанківські платіжні системи

3 Інфраструктура

- Розширення покриття мережі POS
- Розвиток електронних каналів включно з мобільними платежами

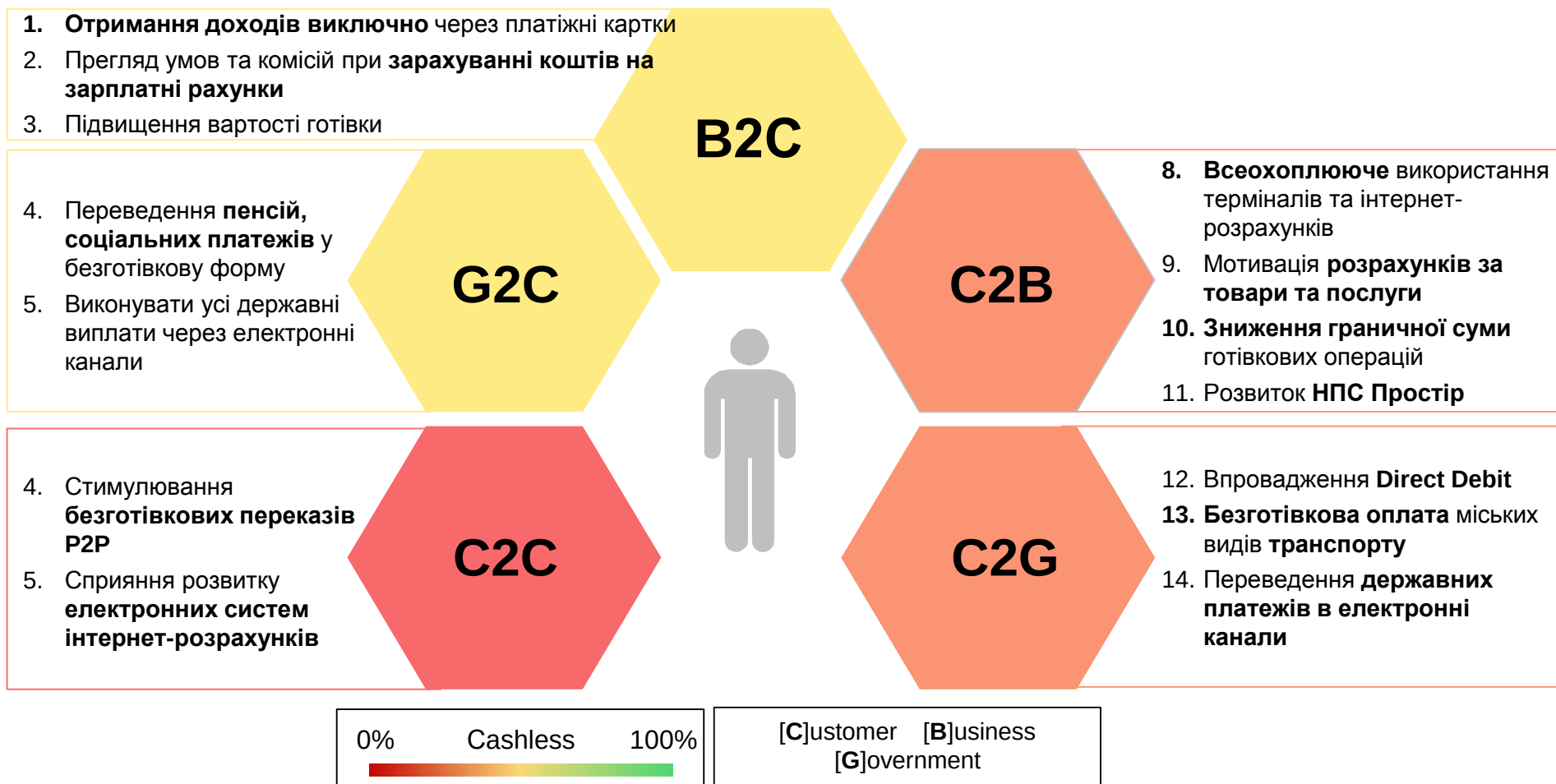
4 Звички та мотивація

- Підвищення обізнаності про безготівкові платежі та фінансової грамотності, усунення побоювань
- Мотивування до використання безготівкових платежів

Частина проекту
С.1 Фінансова
грамотність

Успішне запровадження проекту залежить від гармонійного поєднання усіх елементів системи

Пріоритетні дії охоплюють 5 ключових груп учасників розрахунків

Реалізація зазначених ініціатив впливає на 80% грошових потоків, де на сьогодні використовується готівка

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Подальший розвиток національної платіжної системи ПРОСТІР – стратегічний пріоритет України

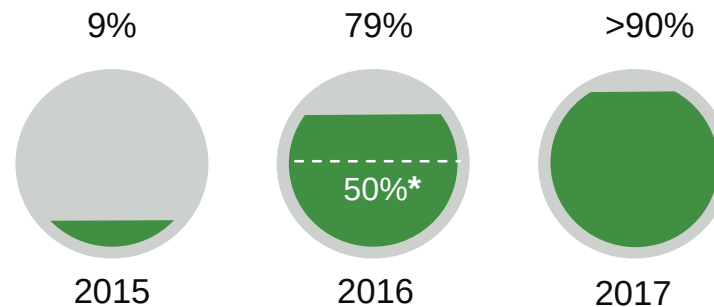
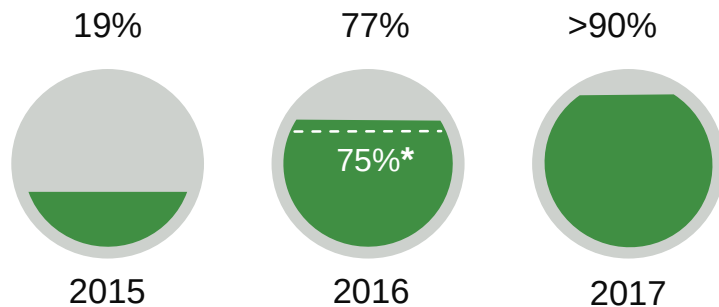

Обслуговування карток ПРОСТІР в мережах торгівлі та послуг

A.9

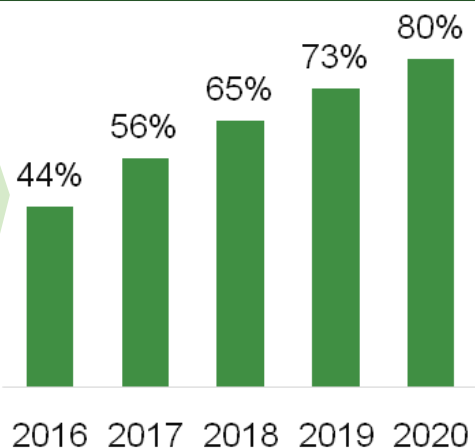
D

Обслуговування карток PROSTIR cards банкоматами

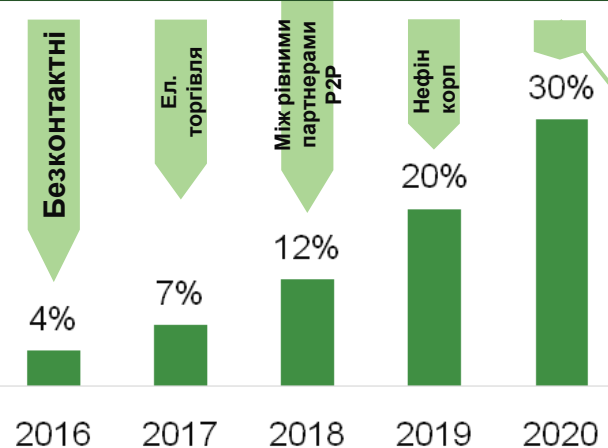

Збільшення частки банків-учасників ПРОСТІР

Топ 6 українських банків – учасників ПРОСТІР

Збільшення частки карток ПРОСТІР на ринку

- Загальний вплив технологій, запроваджених з 2016-2019
- Просування ПРОСТІР на ринок та збільшення постійних клієнтів
- Покращення цінової політики та приведення банківських комісій до обґрунтованого рівня
- Взаємодія з міжнародними платіжними системами

Комерційні банки, що приєднуються до ПРОСТІР, розширяють мережу користування та збільшують кількість карток в на українському платіжному ринку

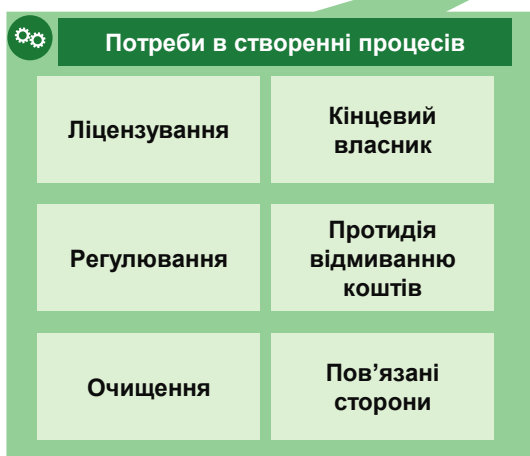

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Функції Нацкомфінпослуг мають бути розподілені між НБУ та Нац.комісією з цінних паперів та фондового ринку

В.4/2 Е

Розширення функцій регулятора залежить від прийняття законів (2413а, 2414а) Верховною Радою

1) Національна комісія з державного регулювання ринку фінансових послуг (Нацкомфінпослуг)

2) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

На меті розвитку ринку капіталу є побудова стійких та ефективних ринків

А.19

С

Наша мета – розробити та зміцнити ринки капіталу як альтернативне, стійке джерело фінансування, що покращує потік кредитів до корпорацій та фізичних осіб.

1

Вивчення стандартів та провідної практики

- Визначення сфери дії корпоративного управління в банках
- Визначення пріоритетності запровадження стандартів

2

Аналіз прогалин та змін в чинних нормах

- Координація результатів аналізу прогалин з іншими регуляторними органами
- Складання проектів змін до чинних норм
- Розробка внутрішніх процедур

3

Запровадження норм корпоративного управління

- Підтримка банків під час запровадження корпоративного управління
- Застосування обґрунтованих критеріїв для заохочення корпоративного управління в банках

4

Аналіз та моніторинг

- Розробка та запровадження методології моніторингу
- Обмін інформацією між регуляторними органами
- Покращення нормативно-правових актів та процедур

Чіткий аналіз та відповідність Базелю II, Директивам ЕВА та ЄС, координація між регуляторами та співпраця з банками (незалежні директори і т.п.) – є ключем до успіху в досягненні цієї цілі

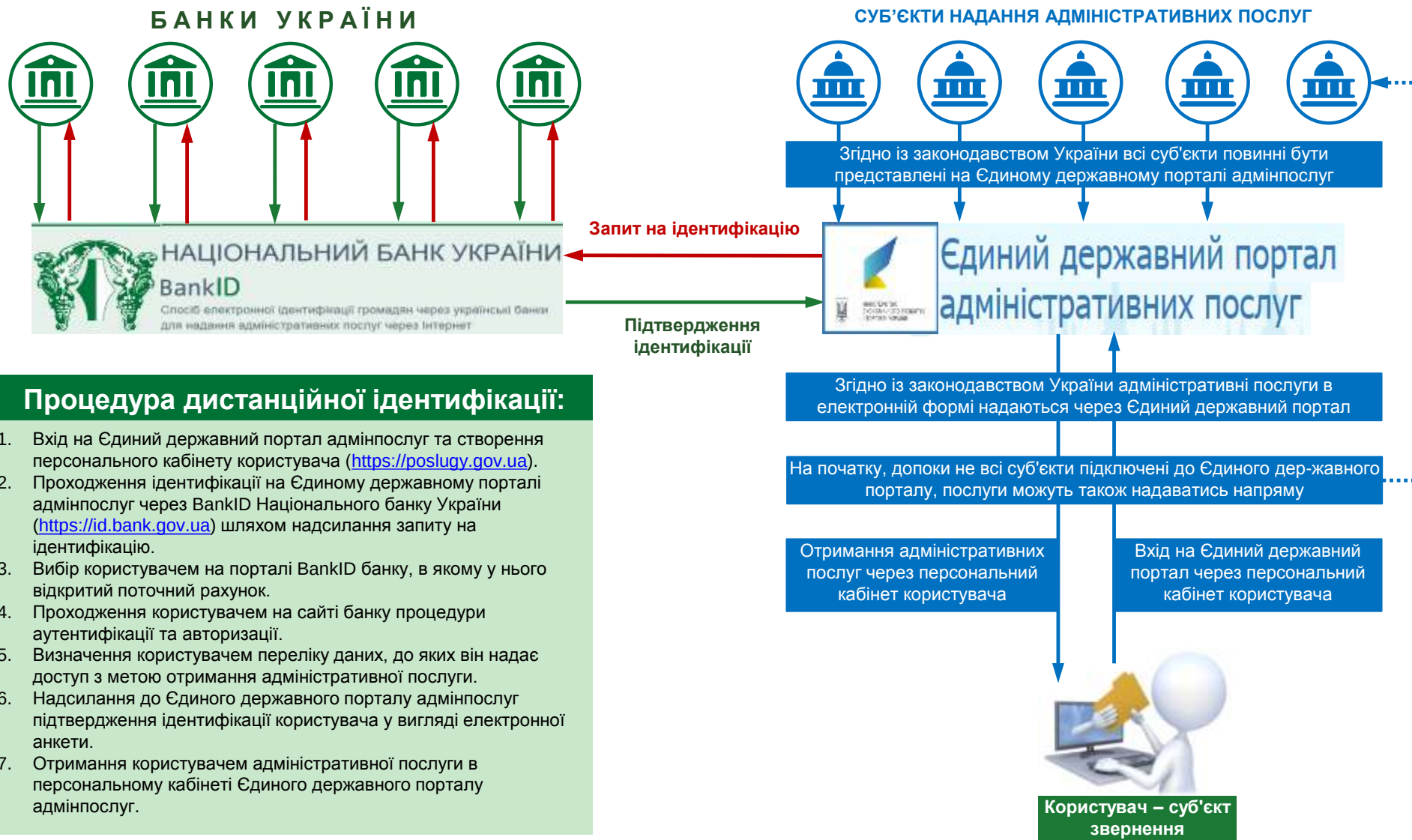
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

В рамках реалізації проекту була розроблена цільова модель дистанційної ідентифікації BankID

С.13/2

D

В центрі уваги цільової системи BankID – зручність користувачів

Система BankID має подальші перспективи розвитку та використання

С.13/2

D

Етап 1. Використання BankID для адміністративних послуг

- Закон України “Про адміністративні послуги”
- Постанова КМУ “Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг”
- Проект Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID НБУ

Передумови

Ініціатори

- Кабінет Міністрів України,
- суб'єкти надання адміністративних послуг,
- Національний банк України,
- банки України

Етап 2. Для банківських операцій

- Внесення змін до банківського законодавства та законодавства з фінансового моніторингу

- Банки України,
- Національний банк України

Етап 3. Для комерційних операцій

- Внесення змін до Господарського кодексу України, банківського законодавства

- Підприємства України,
- банки України,
- Національний банк України

Подальший розвиток системи BankID потребує внесення необхідних змін до законодавчих та нормативно-правових актів і залежить від ініціативності банків та суб'єктів господарювання

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ключовим аспектом реформи фінансового ринку України всебічна адаптація усіх його сегментів до правил ЄС

За Угодою про асоціацію
Україна має імплементувати
58 актів ЄС
у фінансовому секторі
(15% від загальної кількості
актів для України)

**Сфери імплементації актів
ЄС у фінсекторі:**
банківська сфера, страхування
цінні папери, ринкова
інфраструктура
платежі, вільний рух капіталу,
запобігання відмиванню
грошей

Повна та всебічна імплементація
актів ЄС є передумовою **режиму
внутрішнього ринку з ЄС**

Механізм **транспонування
актів ЄС** до фінансового
права України передбачає
розробку та схвалення **планів-
графіків** імплементації кожного
акту

Україна отримає режим внутрішнього ринку з ЄС у фінансовому секторі лише після **ПОВНОГО
ВИКОНАННЯ** вимог з імплементації актів ЄС

Понад 20 законопроектів, необхідні для подальшого розвитку, очікують на прийняття парламентом

Банківський сектор

- 4529 щодо стимулювання кредитування
- 2460a доступ до податкових реєстрів
- 2430a фінмоніторинг PEP
- 3660 третейські суди
- 4188 про інститут довірчої власності
- 3132 удосконалення процедур банкрутства
- 4496 усунення бар'єрів для експорту послуг
- 4004-d реструктуризація іпотечних валютних кредитів фіз. осіб

Ринки капіталів

- 2302a-д підвищення рівня корп.управління (сквіз-аут)
- 0956 корпоративні облігації та збори бондхолдерів
- 3498, 3499, 3500, 3516 про регульовані ринки та деривативи (1 чит.)
- 4470 про корпоративні договори

Небанківський сектор

- 1797-1 про страхування (1 чит.)
- 1800 про ломбарди
- 4608 пенсійна реформа
- про агрострахування
- про ініціювання банкрутства фін. установ
- 3551 про автострахування

Інституціональне будівництво

- 2413a, 2414a консолідація регулювання ринку фінпослуг
- 3739 ліцензування небанк.фін. установ НКФП (1 чит.)
- 3153 скасування мораторію на перевірки НКЦПФР

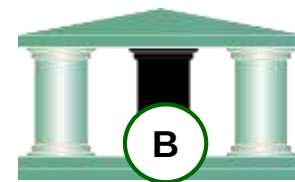
Нові законопроекти у розробці

- щодо спрощення процедури приєднання банків
- корпор. управління в держ. банках
- про Фінансового Омбудсмена
- інституційна спроможність НКЦПФР

Захист прав споживачів

- 2287a-1 отримання з/п в банку на вибір робітника
- 0959 Заборона фін. пірамід
- 2455 споживче кредитування (1 читання)
- 2456-д система захисту прав споживачів (1 читання)

31 березня 2016 року 8 пріоритетних законопроектів пройшли I читання на пленарному засіданні ВРУ. 2 та 14 червня законопроекти про приватних виконавців та фін. реструктуризацію були прийняті в цілому. Решта законопроектів потребує підтримки народних депутатів України

Розділ 3

Створення сучасного, ефективного центрального банку

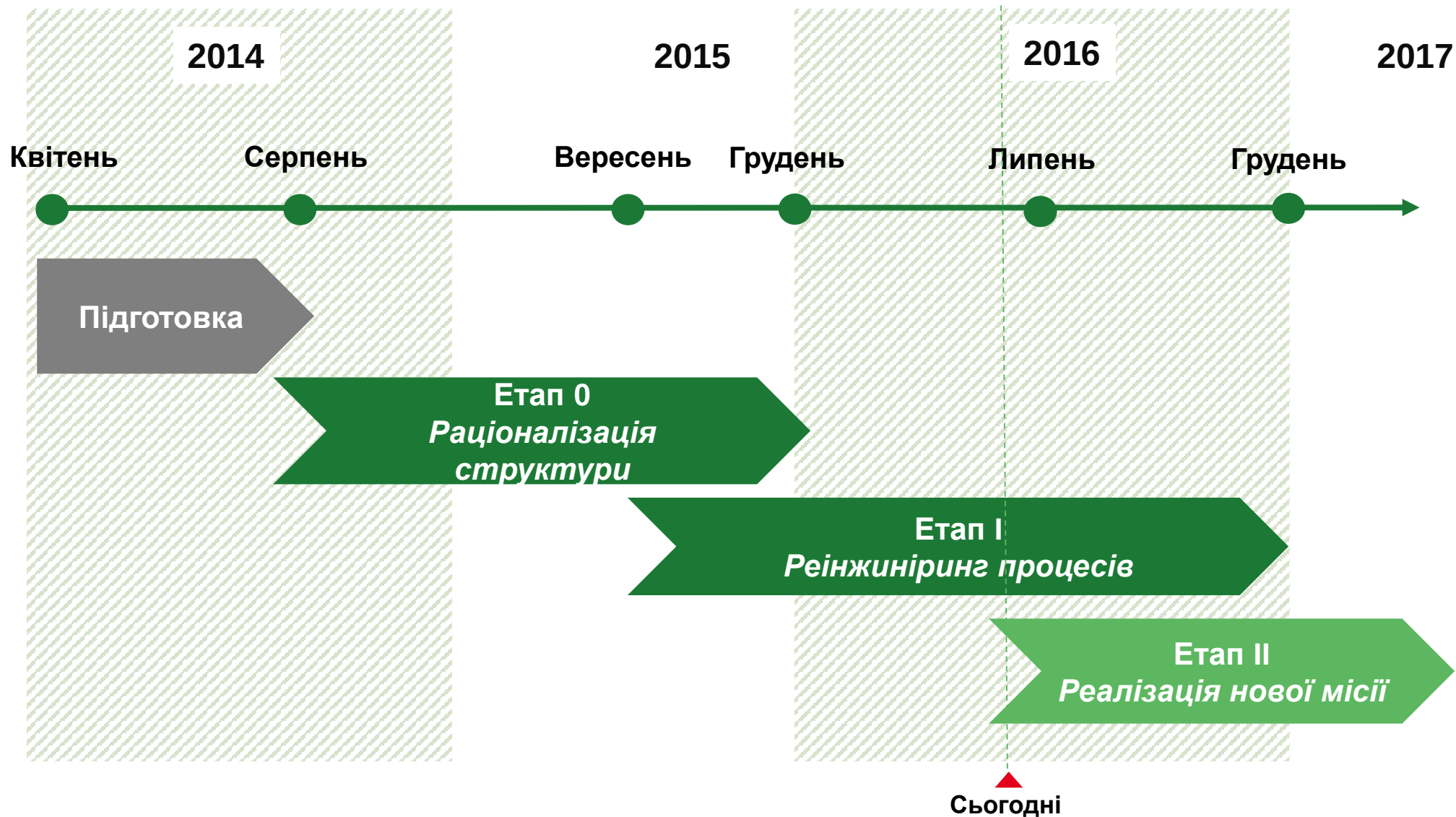
2016-2017:

- Реалізація нової місії НБУ: зосередження ключових функціях
- Відповідальне прийняття рішень
- Розвиток персоналу та залучення талантів
- Адекватна звітність
- Новий веб-сайт
- Відкриті дані
- Система внутрішнього контролю
- Управління бізнес процесами
- Міжнародна співпраця
- Комплексна комунікаційна стратегія

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Проект трансформації НБУ складається з 3 основних етапів

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Трансформація почалася у 2014 році з усвідомлення чотирьох основних складових організації

new NBU mission
implementation

Сутність трансформації НБУ полягає в зосередженості на цінностях, якими ми хочемо надихнути нашу місію та роботу

Підвищення незалежності НБУ стало основою для спроможності регулятора виконувати свої основні функції

Нові засади діяльності НБУ було затверджено Законами України №541, 542 в червні 2015.

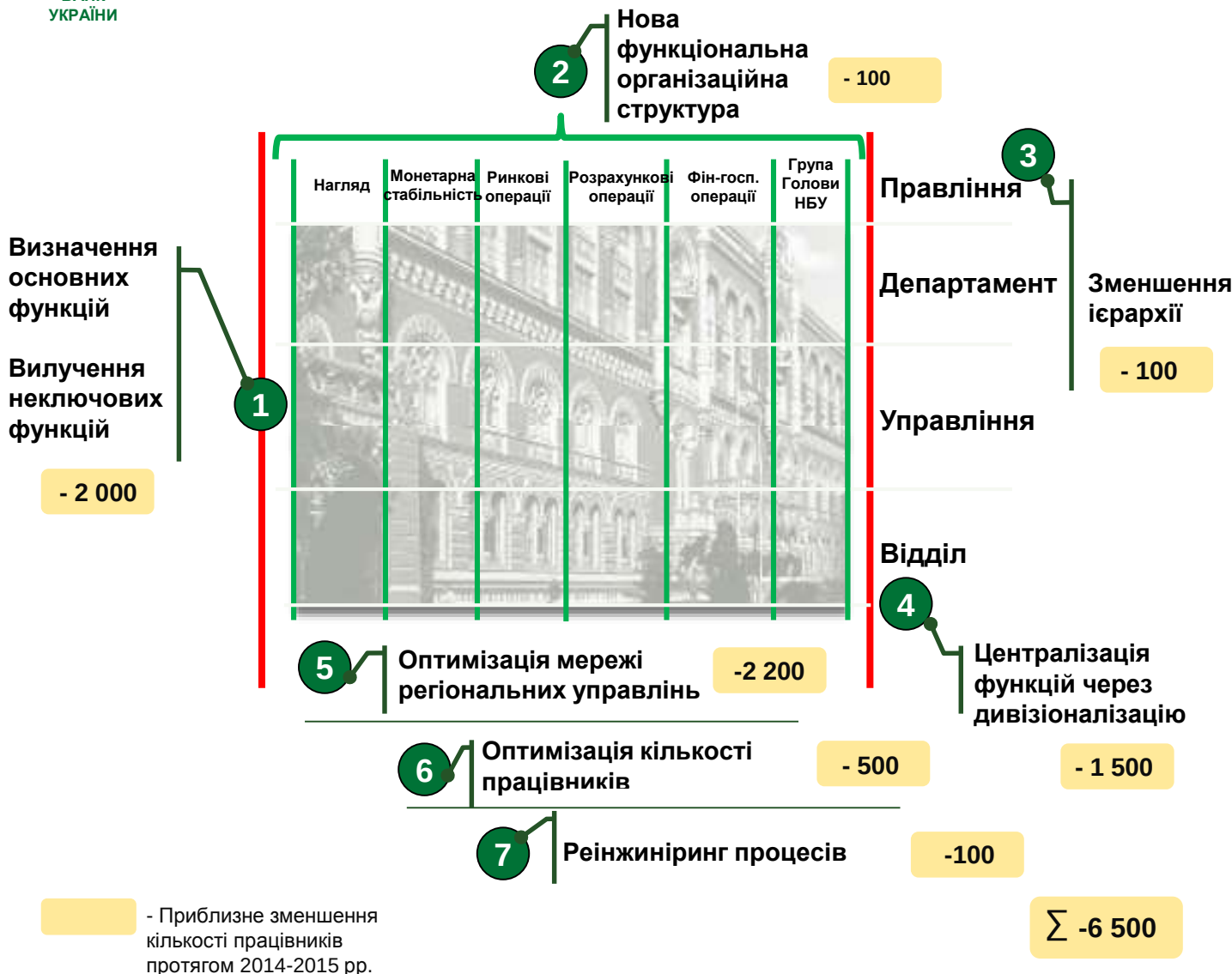
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Етап 0 перебудови став передумовою для фокусування на ключовому мандаті НБУ

Внутрішня реорганізація НБУ розпочалась на першому етапі трансформації:

1. **Вилучення неключових функцій** із структури НБУ: телевізійний канал, Академія банківської справи та 10 інших неосновних функцій
2. **Нова організаційна структура** була впроваджена на основі видів діяльності. Було створено 9 комітетів
3. **Кількість ієрархічних рівнів** була зменшена з 11 до 4, що значно прискорило внутрішні комунікації
4. Централізація функцій та їхня дивізіоналізація підвищила **економічну доцільність та контроль**
5. Регіональні управління НБУ **були ліквідовані**
6. Кількість працівників була зменшена з ~11 800 до 5 310
7. **Реінжиніринг внутрішніх процесів** було розпочато

Реформа починається вдома: наші амбіції реформувати банківський та фінансовий сектори спричинені амбіційними реформами в НБУ

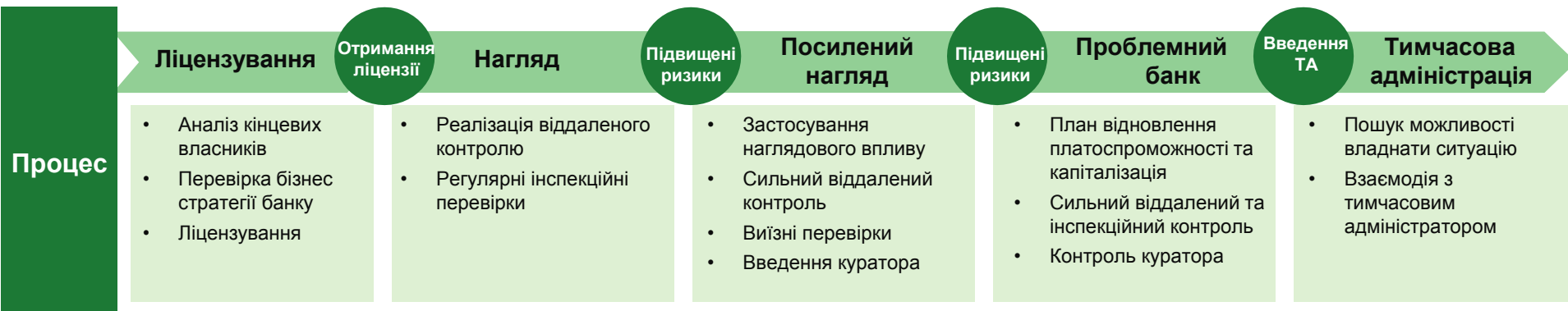
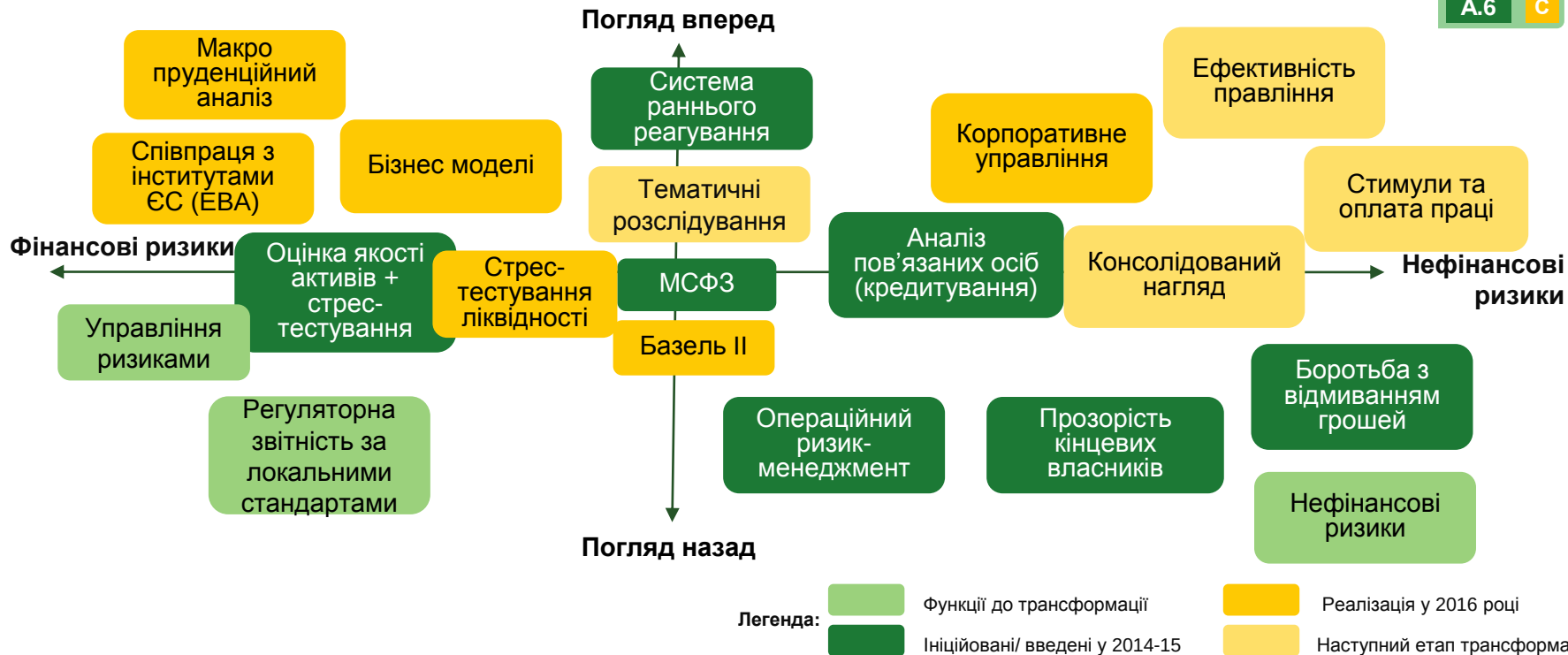
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ми будуємо консолідований нагляд на основі ризиків з додержанням принципів на основі професійного судження

New
supervision

A.6 C

Наш підхід до нагляду гарантуватиме безпеку та міць банківської та небанківської фінансової системи, підтримку кредитування реальної економіки та захист кредиторів і позичальників

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК

В рамках внутрішньої трансформації ми сфокусувалися на реінжинірингу як регуляторних, так і супроводжувальних процесів НБУ

Реструктуризація регуляторних функцій НБУ

Новий процес кредитування ✓

Статистика і звітність ✓

Лібералізація валютного регулювання

Нагляд на основі ризиків

Кластерний підхід до нагляду ✓

Централізація функцій регіонів ✓

Реструктуризація додаткових функцій НБУ

Процеси управління персоналом ✓

Єдиний баланс ✓

Аутсорсинг неосновних функцій ✓

Ощадливий підхід ✓

Електронний документообіг

Створення digital архіву

Прийняття рішень на рівні комітетів ✓

Управління проектами ✓

Реорганізація процесів закупівель ✓

Управління процесами ✓

Управління безперервністю діяльності ✓

Внутрішні механізми контролю

НБУ реформує свої ключові процеси (понад 40 проектів) шляхом застосування найкращих світових практик та за допомогою зовнішніх радників і експертів

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ми впроваджуємо новий «тунельний» підхід НБУ до підготовки та випуску регуляторних актів

A	B	C	D	E	F	G	H
Аналіз ситуації та її впливу на сектор Підготовка концепції регулювання	Аналіз дієвості запропонованого рішення в консультаціях з представниками відповідних сфер	Обговорення та схвалення відповідним комітетом, що приймає рішення (КУЗ або Правління)	Обговорення концепції з професійною спільнотою та відповідними міністерствами та її можливе коригування	Розробка Положення	Проект Положення та історія питання (включаючи можливий аналіз економічного ефекту) виставлений для офіційних консультацій; очікується зворотній зв'язок.	Розгляд відповідей та зворотнього зв'язку, повторні консультації та коригування або остаточне доопрацювання положення	Аналіз впровадження та висновків після впровадження та додаткове коригування за потреби

Прохід через «тунель» збільшить ефективність розробки та впровадження положень НБУ, а також забезпечить кращу законодавчу базу на основі відкритих і ефективних комунікацій з усіма зацікавленими сторонами

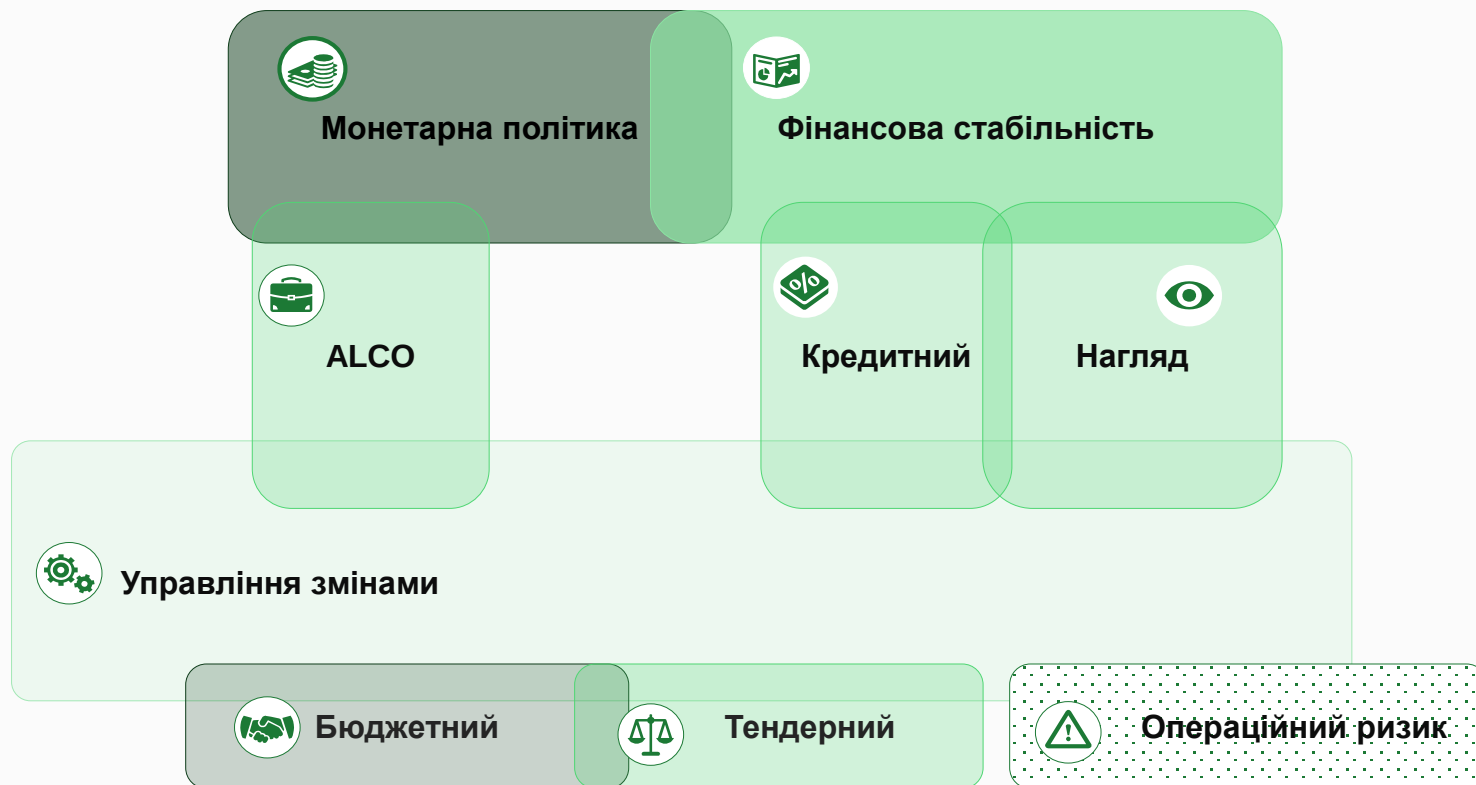

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Після створення нових комітетів НБУ, основне завдання наразі полягає в досягненні синергії в роботі між ними

Перелік комітетів НБУ та перетин їхніх функцій:

Основна мета – підвищення якості прийняття рішень

Створення умов для міжфункціонального обміну інформацією та результатами аналізу

Розподіл навантаження серед членів Правління та покращення раціональної ефективності роботи Правління

Залучення керівників середньої ланки до процесу прийняття рішень

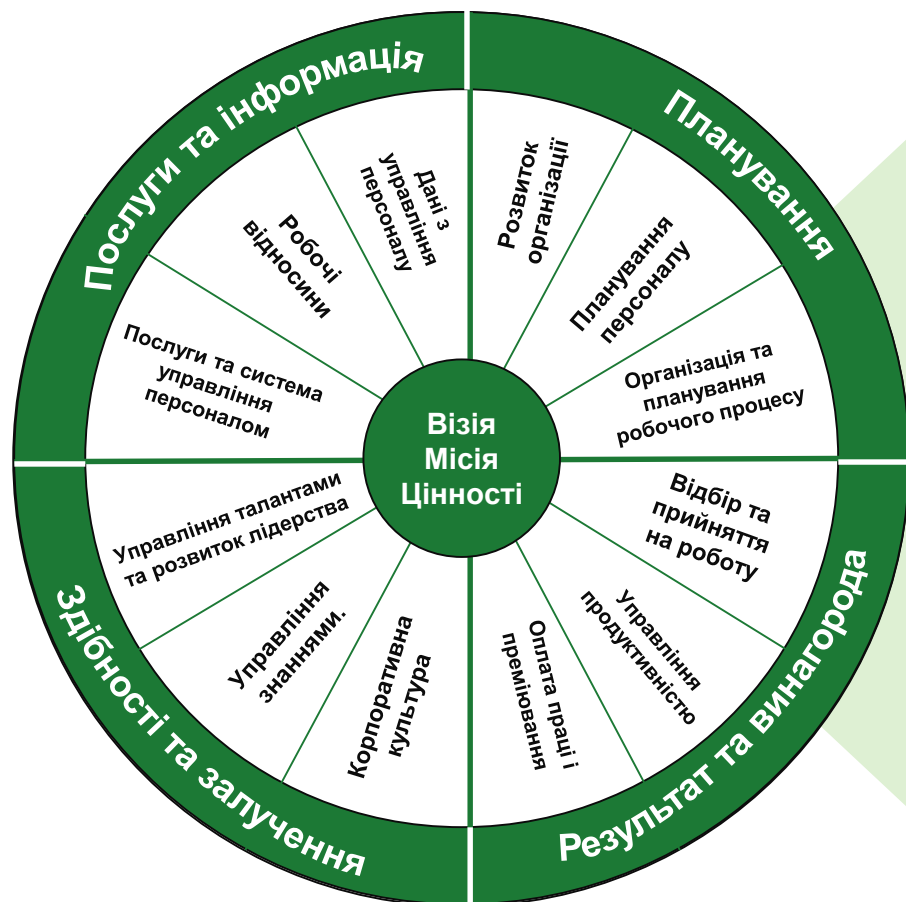
- У рамках трансформації НБУ перші комітети були створені відповідно до різних рекомендацій міжнародних організацій, включаючи МВФ. Комітети створюють умови для професійного обговорення питань до подання на Правління
- Реалізація процесів **комунікації та взаємодії** між комітетами і надалі триває

Реалізація принципів ефективного управління процесами прийняття рішень посилює можливості планування, збільшує загальну ефективність НБУ та коректність реалізації мандату

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

НБУ повністю змінює структуру усіх своїх процесів управління персоналом

Пріоритетні напрями розвитку:

Корпоративна культура	• Кодекс етики • Внутрішні комунікації
Управління ефективністю (KPI)	• Цілі НБУ • Цілі департаментів • Цілі начальників департаментів • Цілі працівників
Оплата праці і преміювання	• Конкурентна заробітна плата • Медичне страхування
Управління талантом	• Кадровий резерв і програми наставництва
Управління знаннями	Цільові групи • Члени правління • Директори департаментів • Начальники департаментів • «Таланти» • Спеціалісти • Нещодавно призначені
Трудові відносини	• Впровадження колективних договорів • Перегляд відносин з профспілками
Система HR і послуги	• Реорганізація процесів та автоматизація

Нашою метою є створення професійної команди, члени якої вітають зміни і здатні забезпечити більш ефективне виконання основних функцій НБУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Адекватна звітність: достатність, простота та дійсне використання даних

A.7

D

Наші принципи

1 Стандарти якості для звітної інформації та центру спільної відповідальності

Департамент статистики і звітності **контролює комунікації щодо звітності** та методологію

2 Зменшення кількості персоналу та впливу людського фактору

Більшість звітів надаються в **електронній формі**, процес контролю поступову **автоматизується**

3 Вплив користувачів та **правильні продукти звітності**

Взаємодія між внутрішніми та зовнішніми користувачами, класифікація потреб, система зворотнього зв'язку

4 Професійний розвиток працівників

Створення **центру(ів) компетенцій** в MicroStrategy та методології

5 Створення **єдиного інформаційного поля**

Розробка і розподіл **спеціалізованих пакетів регулярної звітності** для керівництва та ринку з увагою до ключових індикаторів

Принципи та правила звітності націлені на забезпечення якості звітування у тому, що стосується методології та технічної якості та у найбільш придатний спосіб для подання інформації і для постійного розвитку

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Аналітична досконалість: аналіз, прогноз та економічні дослідження

Пріоритети наших досліджень на 2016-2017 рр.

1

Перехід на інфляційне таргетування

2

Макроекономічне моделювання і прогнозування

3

Макропруденційний нагляд і фінансова стабільність

Співпраця

- Участь у **наукових програмах** та стипендіях
- Відкриті **семінари з досліджень**
- **Спільні дослідження** з іншими центробанками

Внесок в політику

- **База для довгострокового аналізу** (обрані працівники НБУ для присвячення 25% свого часу дослідженням)

Комунікації

- **Статті у Віснику**
- Документообіг
- **Нова стратегія комунікацій**

Дослідницька конференція

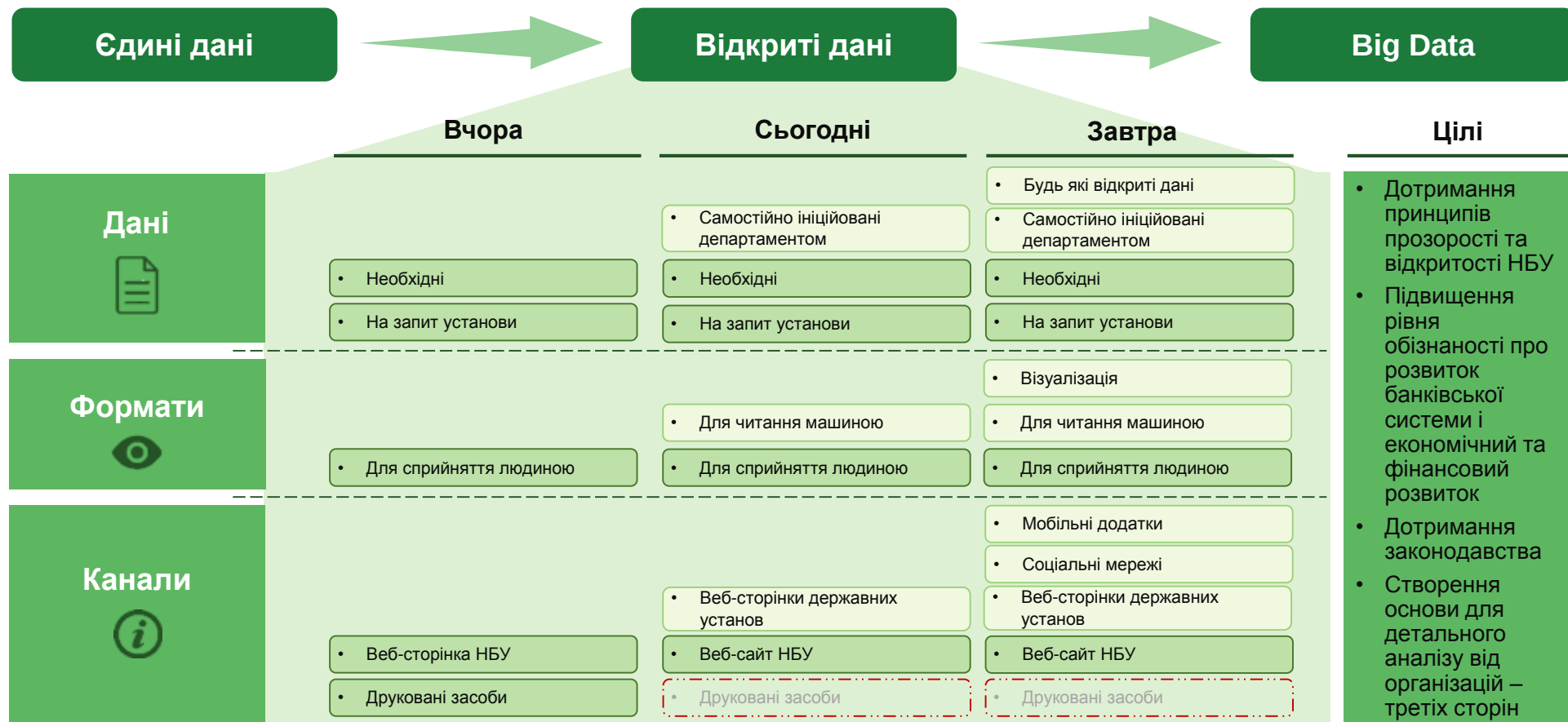
- **Річна/дворічна конференція**
- Організована спільно з іншими установами
- **Студентська конференція** (наприклад, разом із бізнес школами)

Наша мета – підвищити якість, кількість і вплив наших досліджень в усіх сферах нашої відповідальності

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ми плануємо стати лідером у відкритих даних та забезпечити найбільш прозоре їх використання

- Цілі**
- Дотримання принципів прозорості та відкритості НБУ
 - Підвищення рівня обізнаності про розвиток банківської системи і економічний та фінансовий розвиток
 - Дотримання законодавства
 - Створення основи для детального аналізу від організацій – третіх сторін

- Процес аналізу даних **буде регулярним**, враховуючи регулярні оновлення/зміни в банківській системі
- Щодо подальшого аналізу даних, важливо враховувати кількість переглядів користувачами та їхній зворотній зв'язок

Відкриті дані допомагають нам краще робити роботу, будувати впевненість в своїй діяльності

Офіційний веб-сайт НБУ є одним з основних інформаційних каналів, що презентують зовнішнім користувачам реформи та якісні зміни в НБУ

1. Корпус

- Проектна схема: покращення загального оригінал-макету та сприйняття (розробка прототипу) improving, вибір шрифтів, гамми кольорів, схвалення прототипу.
- Краща структура. Інтеграція вмісту.

2. Двигун

- Збір баз даних, розробка системи управління наповненням, спеціальні додатки, кодування форм і скриптів, інструменти візуалізації даних, інші функціональні можливості. Безпека веб-сайту в інтернеті.

3. Зручність для користувача

- Зручний для мобільних пристроїв, друку, пошукачів, оптимізації браузера. Інструменти особливої поведінки. Переписування наповнення.

4. Вища швидкість

- Оптимізація: вага картинок і файлів, перевірка та оптимізація HTML, CSS, JS. Модернізовані серверні апаратні та програмні засоби.

5. Клієнтська підтримка

- Сеанси Запитання-відповіді. Зворотній зв'язок, нові продукти, календарні оновлення. Періодичні опитування цільової аудиторії.

Новий веб-сайт – це ефективний інструмент підтримки політики НБУ, і він має бути функціонально ефективним для забезпечення кращого сприйняття політики НБУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Систему внутрішнього контролю буде впроваджено на усіх етапах циклу бізнес-процесу

В.6 Н

Система внутрішнього контролю спрямована на запобігання і управління потенційними ризиками

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Global mint: створення лідера в сфері виготовлення банкнот і монет

В.4/1 С

ПЛАН НА МАЙБУТНЄ

- Загальний та секторальний аналіз усіх видів діяльності
- Визначення майбутніх джерел доходів
- Використання переваг безготівкового проекту

1

ПОБУДОВА ПАРТНЕРСТВА

- Робота з міжнародними виробниками
- Налагодження нових клієнтських відносин

2

4

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

- Стати дійсно клієнтоорієнтованим підприємством
- Використовувати нові методи виробництва
- Сприяння проведенню досліджень та розробок

3

МАКСИМАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

- Тривале інвестування в майбутнє
- Постійна оптимізація витрат

Ми зосереджуємо свої зусилля на підготовці наших виробничих потужностей фабрики банкнотного паперу та банкотно-монетного двору для подальшого розвитку як світового лідера

Ефективна комунікація – це основа інтеграції цінностей НБУ в усі процеси

Communication
strategy

В.7 Н

Проактивність

Ми формуємо очікування, зосереджуючи основну увагу на наших цілях і рішеннях, а також створюючи власне інформаційне поле

Прозорість

Будь-яка інформація, яка не є державною, банківською або будь-якою іншою таємницею, і розкриття якої не суперечить положенням законодавства, вважається загальнодоступною інформацією. Будучи прозорими, ми відкриті критиці.

Зрозумілість

Ми подаємо інформацію чіткою мовою, яка зрозуміла цільовій аудиторії, надаючи пояснення там, де це необхідно

Регулярність і послідовність

Ми надаємо інформацію систематично, керуючись розумінням ефективності і відповідальності

Нейтральність

НБУ знаходиться за межами політики і є організацією, яка надає фінансову і економічну інформацію

Єдність і партнерство

Повідомляючи інформацію, ми дотримуємося спільної позиції. Ми співпрацюємо і обмінюємося інформацією з метою забезпечення скоординованої і ефективної роботи

Комунікаційна
стратегія

Ключові принципи обміну інформацією – це основа усіх типів комунікації

Фінансова обізнаність є одним з основних компонентів системи захисту прав споживачів фінансового сектору та досягнення загально фінансового добробуту

C.1

Створення культури управління власними фінансами

Збільшення кількості застрахованих українців

Зростання довіри до національної валюти – гривні

Формування нової культури пенсійних заощаджень

Підвищення довіри до фінансового ринку

Розширення використання небанківських фінансових продуктів

Збільшення податкових надходжень

Збільшення безготівкових платежів

Підвищення культури заощаджень

Створення культури позитивних кредитних історій

Розширення розуміння загальних економічних концептів

Роз'яснення переходу до режиму інфляційного таргетування

У реалізації Програми з фінансової обізнаності Національний банк дотримуватиметься наступних цілей:

- ✓ відновлення довіри до банків та банківської системи
- ✓ повернення коштів до банківської системи (зростання депозитів)
- ✓ створення фінансової культури родини

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Управління бізнес-процесами – це систематичний підхід до підвищення ефективності робочих процесів в організації

B.6

E

Методологічний підхід до управління процесами

Оптимізація кількості персоналу на основі оцінки його функціональності у процесі

Структуризація, аналіз і документування основних процесів

Розробка єдиних **засад регулювання** внутрішніх документів

Оцінка **ефективності процесів**

Організаційне, централізоване управління процесами

Створення **експертно-консультаційного центру** для моделювання, управління, оптимізації та автоматизації процесів НБУ

Технологічне впровадження нових інструментів управління процесами

Впровадження **програмного забезпечення для моделювання** і документування процесів

Впровадження програмного забезпечення для автоматизації процесів

- З метою забезпечення **безперервності процесів НБУ**

- Впровадження ефективної **системи внутрішнього контролю** і пом'якшення ризиків

- Створення необхідних передумов для **подальшої трансформації** і оптимізації процесів

Підрозділ з управління процесами було створено з метою розробки методології, сприяння діяльності та підтримки функцій, які знаходяться у процесі трансформації

Надійний і стійкий баланс є нашим інструментом при досягненні цілей нашої політики

Наші принципи

1 Довгострокова (5 років) стратегія

- Визначення впливу майбутніх операцій, пов'язаних з політикою, витрат і прибутків на баланс
- Аналіз чутливості
- Включення до щорічного процесу складання бюджету

2 Орієнтований на політику аналіз витрат-вигід

- Центральний банк як установа, яка розробляє політику, а не як установа, яка максимально збільшує прибутки
- Встановлення аналізу витрат-вигід як додаткового елементу розроблення політики центральним банком

3 Капітал

- Встановлення стійкого рівня державного капіталу
- Перегляд підходу до утримання і розподілу
- Пропонування процесів рекапіталізації і компенсації

4 Фінансування (прибутки і тарифи)

- Побудова схеми усіх тарифів (виконано)
- Визначення принципів “прийнятних тарифів”, узгоджених з цілями політики і стратегії
- Консолідація тарифного режиму і доведення його до відома учасників ринку

Стійкий баланс сприяє створенню зовнішньої довіри до здатності НБУ здійснювати інтервенції, коли це є необхідним, забезпечуючи добросовісним платникам податків ефективність використання коштів

Ощадливий підхід: у 2014-2016 роках НБУ заощадив близько 7,5 млрд. грн. кошторисних витрат

Забезпечення наявності бюджетних обмежень

- Реорганізація бюджетів
- Реорганізація процесу закупівель
- Реорганізація процесу контролю за витратами

Впровадження культури рентабельності операційних витрат

- Залучення експертів з різних підрозділів
- Навчання і діяльність з інформування
- Мотивація персоналу

Стабільний інвестиційний бюджет

- Бюджетування і планування
- Встановлення строків і впровадження
- Контроль за ресурсами

- Створення єдиної і **прозорої системи планування** видатків і контролю в НБУ
- Зміна **способу мислення** працівників НБУ стосовно видатків банку
- **Забезпечення ефективності використання коштів**, які спрямовуються на покриття періодичних і інвестиційних видатків

Наша мета – створення і підтримання культури забезпечення ефективності використання коштів усіма підрозділами, командами і процесами НБУ, а не лише підрозділами, які забезпечують контроль за видатками.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Пріоритети НБУ у 2016 році: інституалізація змін і розвиток фінансового сектора

Усі ініціативи, які входять до етапу Трансформація II, складаються з двох частин:

(1) продовження внутрішніх трансформацій, реорганізація і інтеграція Візії і Цінностей у процес та

(2) зосередження уваги на зовнішніх функціях та імплементація проектів за Комплексною програмою розвитку фінансового сектора до 2020 року

1) Один великий наглядовий проект включає: A.3,4,5,6,7,8,10,11,17, B.3,4,5,8.

2) Сюди входять: A13,15,16,19,20,22,23 тощо

Нашими пріоритетами у 2016 році є зосередження уваги на наших основних функціях з метою забезпечення економічної стабільності, а також продовження трансформацій НБУ з метою створення сучасного, ефективного центрального банку, зосередженого на досягненні своїх основних цілей

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК

Моніторинг етапів реформи здійснюється відповідно до принципів проектного управління командою Проектного офісу

A Забезпечення фінансової стабільності фінансового сектору

Проект	НБУ	НКЦБФР	НКФП	ФГВФО
A.1. Рівні умови конкуренції	A	A	A	
A.2. Лібералізація валютного регулювання	E			
A.3. Пов'язані особи	H	E	F	
A.4. Платоспроможність та ліквідність	H	F	E	
A.5. Системно-важливі фінансові установи	H	E	E	
A.6. B.5 New supervision	C	G	F	
A.6/1 Оцінка BCP	F			
A.6/2 Оцінка еквівалентності ЕВА	F			
A.6/3 Спрощення механізму злиття банків	E			
A.7., B.12 Уніфікація та спрощення звітності	D	B	B	
A.7/1 IFRS	I	H	H	
A.7/2 Оцінка кредитного ризику	E			
A.8. AML	F	F	E	
A.9. Cashless economy	D			
A.10. Corporate governance	C		E	
A.10/1. Державні банки*	F			
A.11. Захист прав кредиторів	F	E	B	
A.11/1. Виведення з ринку неефективних установ	H	C	C	
A.11/2. Захист активів небанківських фін. установ		E	G	
A.12. Інфраструктура управ. проблемними активами	E			
A.13. Деривативи	E	E		
A.14. Накопичувальне пенсійне забезпечення				E
A.15. Інструменти та інфраструктура	C	C	B	
A.15/1. Кредитні спілки та лізингові компанії			E	
A.16. Посередники (агенти) у фінансовому секторі			E	
A.17.1 Кредитний реєстр	E			
A.18. Страховий ринок				D
A.19. Консолідація інфраструктури	C	C		
A.20. Рейтингові агентства		D		
A.21. Оподатк. операцій зі стягнення пробл. заборгов.	B			B
A.22. Оподатк. інструментів та учасників фін. сектору		E		
A.23. Податкове стимулювання розвитку інвестицій		E		

B Розбудова інституційної спроможності регуляторів

Проект	НБУ	НКЦБФР	НКФП	ФГВФО
B.1. Інституційна та фінансова незалежність регуляторів	I	E	E	G
B.2. Інституційний контроль регуляторів	E	E	E	
B.3. Інструменти впливу регуляторів	H	E	C	
B.4. Трансформація регуляторів	G	E	E	G
B.4/1. Міжнародний ринок виробництва грошових одиниць	C			
B.6. Внутрішній контроль	H	G	C	
B.7. Комунікація регуляторів зі споживачами та учасниками	H	B	B	B
B.8. Зловживання у фінансовому секторі		E	C	
B.9. Еф-ть роботи регуляторів, ФГВФО з пробл. активами		E		G
B.10. Координація регуляторів	B	B	B	B
B.11. Координація СРО та регуляторів		B		
B.13. IT-технології	C	A	A	
B.13/1. Електронний документообіг	F	A	A	
B.13/2. Система Bank ID	D			

C Захист прав споживачів та інвесторів

Проект	НБУ	НКЦБФР	НКФП	ФГВФО
C.1. Фінансова грамотність населення України	D	B	B	F
C.2. Стандарти розкриття інформації	G	G	E	
C.3. Права споживачів та інвесторів	F	E	F	C
C.4. Інструменти захисту споживачів та інвесторів	E	E	E	F

Легенда

- Напрямок роботи з проблемною заборгованістю
- Напрямок відновлення кредитування

- A** аналіз проблематики ситуації та її вплив на весь фінансовий сектор;
- B** аналіз міжнародного досвіду та можливість його застосування в рамках проекту;
- C** створення концепції вирішення проблеми з урахуванням експертизи та моделювання ефекту, її затвердження;
- D** обговорення концепції з професійним суспільством та суміжними міністерствами та її можливе коригування;
- E** розробка нормативних актів;
- F** прийняття нормативних актів;
- G** імплементація нормативних актів та підзаконних нормативних актів (у разі необхідності);
- H** аналіз очікуваних ефектів від імплементації та можливе коригування заходів;
- I** функціонування системи в новому законодавчому середовищі.

* - Лідером проекту є Міністерство фінансів України

Підхід проектного менеджменту дозволяє нам управляти комплексними та складними проектами

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Оновлення Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 є одним із запланованих завдань у III кварталі 2016

Основні зміни

Перегляд строків виконання заходів Програми

Аргументація змін

- Затримка у прийнятті ВРУ важливих для реформування фін. сектору законопроектів
- Затримка у процесі розподілу функцій Нацкомфінпослуг та подальшій побудові консолідованого нагляду та регулювання ринку фін. Послуг
- Амбіційні строки заходів Програми з самого початку її розробки

Нові заходи Програми

- Нові виклики, що з'явилися протягом 2015-2016 рр., та не були враховані в документі раніше
- Необхідність управляти змінами на фінансовому ринку

Деталізація існуючих заходів Програми

- Більш чітко на сьогодні розуміння тих стратегічних напрямів, що були закладені в Програму в загальному форматі з самого початку її розробки
- Поява Концепцій, Стратегій та Планів реалізації існуючих заходів

Приклади

1. **ПЗУ 4529** (щодо стимулювання кредитування) – вплив на проект **A.11 Захист прав кредиторів**
ПЗУ 3498 (про регульовані ринки та деривативи) – проект **A.13 Деривативи, інші фінансові інструменти**
ПЗУ 1797-1 (про страхування) – проект **A.18 Страхування**
 2. **ПЗУ 2413а, 2414а** (консолідація регулювання ринку фін. послуг) – проекти щодо нагляду, фін. моніторингу, робота з проблемними активами тощо.
-
1. **Відновлення кредитування**
 2. **Комплексне вирішення питання з проблемними активами** у фінансовому секторі
 3. Запровадження **механізмів захисту прав споживачів** при наданні **цифрових фінансових та квазіфінансових послуг** (у т.ч. краудфандинг P2P та P2B кредитування, операції FOREX тощо)
-
1. **Імплементация Стратегії розвитку державних банків** (вже затверджена, а не тільки її розробка).
 2. **Лібералізація податкового законодавства для торговців та СІТ компаній** з метою стимулювання розвитку системи безготівкових розрахунків (скоуп проекту **A.9 Cashless economy**)

Зазначені зміни дозволять рухатися, враховуючи динаміку реалізації Комплексної програми, зміни на фінансовому ринку та виклики часу.

Бачення майбутнього з Комплексної програми реформ фінансового сектору (1/2)

У процесі реалізації напрямів та виконання завдань Програми очікується, що до 2020 року будуть створені передумови стабільного розвитку економіки України, перетворення фінансового сектору України у конкурентоспроможне середовище з інвестиційно-інноваційним кліматом. **Програма реформування фінансового сектору має на меті досягнення таких цілей до 2020 року:**

Фінансова стабільність та сталий розвиток.

- Кількість банків зменшилась, банківський сектор став більш консолідованим та має диверсифіковану структуру - система більш конкурентоспроможна та менш фрагментарна.
- Банківське кредитування відновлено, його обсяги збільшуються темпами, що забезпечують бажану динаміку економічного зростання і не створюють інфляційного тиску.
- Баланси фінансових установ очищено від проблемних активів, резерви за ризиками формуються вчасно та в повному обсязі, ліміти кредитування великих позичальників та пов'язаних осіб дотримуються в повному обсязі.
- Сталий приплив депозитів до банківської системи, суттєве зростання частки депозитів із терміном розміщення понад дев'ять місяців. Поява нових джерел довгострокових фінансових ресурсів банків на внутрішньому ринку. Співвідношення кредитів до депозитів у банківській системі перебуває в діапазоні 110% – 130%.
- Впроваджено макропруденційний та мікропруденційний нагляд на основі оцінки наявних і потенційних ризиків (risk based supervision). Досягнуто стійкості фінансової системи до макроекономічних шоків і контрциклічності фінансового сектору.
- Показник достатності капіталу по системі перевищує 10% відповідно до принципів Базель III, запроваджено додаткові буфери капіталу. Банки більш незалежні в оцінці кредитних ризиків і формуванні необхідних резервів за активними операціями.
- Запроваджено єдині правила ЄС щодо вільного руху капіталу, лібералізоване валютне законодавство, впроваджено механізми хеджування валютних ризиків – доларизація пасивів українських банків на рівні нижче 40%.

Інфраструктура фінансового сектору.

- Фінансові установи виконують виключно функції фінансового посередництва.
- Зменшено кількість державних банків та їх вплив на економіку, визначено місію, напрями діяльності та інструментарій державних банків, підвищено стандарти корпоративного управління шляхом упровадження практик приватного сектору.
- Підвищено роль та функції наглядових рад банків і небанківських фінансових установ, впроваджено нові вимоги до систем внутрішнього аудиту та контролю в банках і в небанківських фінансових установах.
- Зменшено частку готівкових розрахунків і частку готівки у грошовій масі за рахунок упровадження відкритих процедур і принципів функціонування, регулювання діяльності платіжних систем в Україні та створення сприятливих умов для використання електронних платіжних засобів. Створено конкурентне середовище для впровадження та використання інноваційних платіжних інструментів та сервісів.
- Запроваджено накопичувальну систему пенсійного забезпечення Збільшено кількість доступних фінансових інструментів на внутрішньому ринку. Обсяг активів другого рівня пенсійної системи відносно ВВП досяг 10%, пенсійні заощадження населення – 15%.

Бачення майбутнього з Комплексної програми реформ фінансового сектору (2/2)

- Кількість страхових компаній зменшилась, а рівень проникнення страхування збільшився з 0,7% до 7% ВВП за рахунок зростання чистих премій. Запроваджено накопичувальне страхування. Обсяг довгострокових інвестицій в економіку України за рахунок довгострокових резервів страховиків зі страхування життя збільшився з 5 млрд. грн. до 15 млрд. грн. Створені передумови для розвитку агрострахування та добровільного медичного страхування.
- Забезпечено функціонування інфраструктури фондового ринку, впроваджені нові вимоги до перебування цінних паперів у лістингу бірж. Модернізовано систему клірингу та розрахунків, забезпечено здійснення Центральним депозитарієм депозитарного обліку всіх емісійних цінних паперів. Обсяг активів ІСІ щодо ВВП зріс до 10%.
- Посилено вимоги до діяльності професійних учасників на ринку цінних паперів, зокрема запроваджено нові підходи до боротьби з маніпулюванням на фінансових ринках (зокрема фондовому). Запроваджено заходи протидії зловживанням з використанням інсайдерської інформації.

Захист прав споживачів та кредиторів.

- Дієздатна система гарантування вкладів населення забезпечує отримання гарантованої суми в термін до двох місяців. Зменшено фактор морального ризику (moral hazard) для більш відповідального вибору вкладниками банків.
- Створено єдиний державний реєстр кредитних історій, забезпечено доступ кредитних бюро до інформації в усіх відкритих реєстрах.
- Забезпечено можливість компенсації втрат за кредитними операціями за рахунок швидкої реалізації застав.
- Запроваджено гарантії компенсації втрат інвесторів, вкладників та позичальників у разі порушення законодавства банками та небанківськими фінансовими установами.
- Посилено захист прав споживачів послуги зі страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за рахунок підвищення лімітів відповідальності страховиків.

Інституційна спроможність регуляторів.

- Проведено трансформацію і перерозподіл функцій між регуляторами фінансового сектору, оптимізовані організаційні структури та спрощені внутрішні процеси регуляторів.
- Впроваджено ефективний консолідований нагляд за фінансовим сектором на основі принципів IOSCO, IAIS, Basel III, Solvency II, EIOPA, BIS, що надало можливість ефективно діагностувати, попереджати розвиток системних ризиків та оцінювати реальну і потенційну дію шоків на фінансовий сектор та учасників.
- Використовується зважений на ризик підхід оцінки випадків відмивання грошей та створена ефективна система діяльності наглядової служби (як всередині країни, так і з іноземними агенціями) і відповідно до рекомендацій та вимог FATF діють системи протидії фінансуванню тероризму, а також механізми викриття шахрайства.
- Запроваджено необхідну законодавчу базу для використання новітніх технологій у банківській сфері, розширено методи ідентифікації клієнтів. У банківському секторі впроваджено МСФЗ. Створено єдину інформаційну систему даних для формування статистичної, регуляторної та фіскальної звітності, впроваджено єдині стандарти електронного документообігу у фінансовому секторі.